

אגרת

האמת והשלום אהבו

ונספחיו

סקירה קצרה והבהרה

ראש חודש מנחם-אב ה'תשע"ו

יארצייט אהרן הכהן ע"ה

'אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה'

אחרי שפנו אלי כמה מהחברים והידידים הי"ו לברר: האם 'לקחתי צד'? האם אני מצדד 'בוודאות' רק לצדו של ר' לייזר ברלנד הי"ו ואנשיו? והאם אני מתנגד 'בוודאות' לכל דבריהם של מתנגדיו? - הנני חייב להבהיר, יחד עם סקירה קצרה, להבהרת התמונה הכללית:

* * *

ההכרות שלי עם ר' לייזר ברלנד הי"ו ואנשיו שיחי', מתחיל בערך מסוף שנות ה'ל' ותחילת שנות ה'מ'. הייתי עוד ילד ונער בר מצוה.

בכל אורך שנות ה'ל' והמ' נוכחתי לראות, כמה וכמה פעמים, שיש בין כמה מאנ"ש ובין ר' לייזר הי"ו והנהגתו, מחלוקות שונות ומשונות וחילוקי דעות שונות ומשונות, בכמה נושאים הנוגעים בין היתר:

בענייני 'הנהגה קיצוניים', בענייני 'הנהגה מול השלטון בארץ ישראל' ו'השקפת הציונות' וה'השתתפות בבחירות', בענייני 'השקפה' בעניין דיבוריו המופלגים אודות 'רום מעלתם וגדולתם של נשמות הצדיקים', וכמו גם בענייני 'השקפה' שונים הקשורים יותר ל'מסורת חסידות ברסלב' לגבי השאלה מי הוא 'הצדיק הדור' (שמוזכר הרבה בליקוטי מוהר"ן ובליקוטי הלכות), האם מדובר ב'צדיק חי' או שהכול סובב סביב רבינו מוהר"ן זי"ע.

ובכלל הייתה תחושה תמידית באוויר, שיש גם כאלו מבין אנ"ש שלא ששים ושמחים על המצב שר' לייזר הי"ו מוסיף ומביא תמידים כסדרם לתוככי הקהל של 'עדת חסידי ברסלב המקורית והמסורתית' את המסות הגדולות של 'בעלי התשובה', ובמיוחד ה'ספרדים' שבהם, ועוד מלביש אותם עם כל הלבוש החסידי, ומערבב אותם יחד עם כל 'עדת חסידי ברסלב המקוריים והמסורתיים'... ועוד דורש

ומבקש מכל אנשיו ותלמידיו לבוא כמה שיותר להתפלל בתוככי ה'שוהל'... וגם דורש היה אז ומבקש מכל אנשיו להכניס את הילדים שלהם ל'תלמודי התורה' של הבנים ו'בתי הספר' של הבנות מ'עדת החסידים המקוריים והמסורתיים'...

ומעל כולם, שר' לייזר הי"ו גם הצליח, לאט לאט, לקרב אליו גם רבים מהבחורים והאברכים של 'עדת חסידי ברסלב המקוריים והמסורתיים' ועוד מהמשפחות החשובות שבהם... כמו רבים מהבנים והנכדים והנינים של הרה"צ ר' שמואל הורביץ ושל הרה"צ ר' שמואל שפירא זצ"ל.

* * *

בשנות הנ' והס' המחלוקת סביבו וסביב הנהגתו התלקחה במאוד ופשטה צורה ולבשה צורה גם סביב השליטה על הנסיעות לאומן, וסביב השליטה באומן ליד קברו של רבנו מוהר"ן זי"ע עם כל ה'דררא דממונא' הכרוך בזה.

* * *

בתחילת שנות הע', התחלתי לשמוע, מצד חלק ממתנגדיו, את ה'שמועות' עליו, אודות סיפורי 'לשון הרע' ו'רכילות' ו'הלבנת פניו ברבים', בעניינים הנוגעים ל'קדושה וטהרה', וכאשר התחלתי לבדוק ולברר חלק מהדברים, נוכחתי לראות שכמה שיותר שאני נכנס לבירור חלק גדול מהדברים, כאשר הלכתי לשמוע מה אומרים אותם האנשים שמערבבים את שמם בפרשיות שונות, הרי שהתברר לי יותר ויותר שיש גרסאות שונות ומשונות בכל אחד ואחד מהסיפורים, עד כדי מצב שה'שמועות' לכאן ולכאן גם סותרות אחת את השנייה, ועד כדי הפרכתם לגמרי של חלק גדול מה'שמועות'... (ומכאן הקריאה לאותם האנשים - הבודדים - הטוענים שנפגעו... אין אנו מזלזלים לרגע ברגשותיכם, חלילה, אבל מחויבים אנו, כעת, על פי כללי ההלכה לא להאמין לדבריכם!), ועד כדי כך שמצב זה הביא, אותי אישית, לידי הרגשה שמדובר כאן, מצד חלק ממתנגדיו, בהמשך ה'רדיפות הסדרתיות' נגדו... שהתחילה, כעת, לפשוט וללבוש צורה חדשה... ושהדברים גובלים בחשש ל'הוצאת דיבה' ו'הוצאת שם רע'.

* * *

במצב כעין זה, עם 'שמועות' מעין כאלו, הרי שכל בר דעת שה'הלכה' נר לרגליו ומדת ה'אחריות' נסוכה על פניו יבין שכל מה

שצריך היה לעשות היא: לגשת, בשקט בשקט, לכמה וכמה מגדולי ישראל, שכבר שמעו בוודאי על ר' לייזר הי"ו ואולי כבר גם נפגשו עמו בהזדמנויות מסוימות, ושהם אינם נגועים בדבר ואין להם שום צד נגיעה בענייני ההנהגה הפנימיים בברסלב ולא נתקלו מעולם בחילוקי דעות והשקפות עם ר' לייזר הי"ו, ולספר להם, ורק להם, מתוך פחד ואימה, על ה'שמועות' הללו. ואחרי שמספרים להם, צריכים היו אותם המספרים לצעוד ולברוח מיידית אחורנית, ומרגע זה ואילך לא להתערב כלל בעניין נורא שכזה... ורק לתת להם, ורק להם, לאותם גדולי ישראל, להכריע ולהחליט האם הם, אותם גדולי הדור, צריכים לעשות עם ה'שמועות' הללו משהו? האם לקרוא לר' לייזר הי"ו, בצנעא (וכמבואר ברמב"ם תלמוד תורה ז א), ולדבר עמו ולברר עמו במה דברים אמורים? או האם לפנות לבית דין מפורסם בשקט ובצנעא בכדי שהבי"ד יפנו לר' לייזר הי"ו ולברר אתו במה מדובר? או האם אולי לצורך כך צריך אפילו להקים בחשאי בית דין, שאינו נוגע בדבר, ובי"ד זה יקרא לר' לייזר הי"ו ולברר אתו במה מדובר? או שגדולי ישראל הללו יכריעו הכרעות אחרות מה עליהם לעשות עם כל ה'שמועות' הללו.

* * *

בדרך לא דרך לא כך היו פני הדברים, לצערי ולצערם של רבים וטובים... וזאת בעקבות אנשים צעירים - אשר כבר אמרו חכמים 'בנין נערים סתירה' - חמומי מוח ותפוסים בלהט של קנאות מזויפת, בלתי אחראיים, גלשו הדברים מהר מאוד ברבים, בפרהסיא, גם באמצעות כך שהם עשו כל מאמץ להגדיל את לשונם במרמה מול כמה רבנים (ומבלי להביא בפניהם, כנדרש, את שני הצדדים שווה בשווה), ושם הגדילו את לשונם בדברי לשון הרע ורכילות ובתוספת צבע וריח כאילו כל מי ששייך בצדו של ר' לייזר ברלנד הי"ו, הם חבורת בריונים שפלים ואלימים... וחלק מהמתנגדים התדרדרו עוד יותר באמצעות ההליכה ל'חקירות משטרה' ול'ערכאות בתי המשפט בישראל', וגם בהפצת הדיבה באמצעות ה'טלוויזיה' בישראל... ומכאן והלאה הדברים התדרדרו והתדרדרו עד שהם הגיעו כעת לאן שהגיעו... יחד עם כל החילול השם הגדול והנורא וחילול שם רבנו מוהר"ן זי"ע ותלמידיו וחילול שם חסידות ברסלב - ללא תקדים!

* * *

צירפתי לכל זה גם את הבוקה מבוקה ומבולקה ששרר בכל מה שהיה קשור לקהילות של 'שובו בנים' - נחמת ציון' זה כעשרים שנה, (במיוחד מאז שנכנס לשם המנוח ר' צבי זילברמן ז"ל בכדי לנסות לעשות שם סדר), רבים מהתלמידים ומהמקורבים והאזהדים, יחד עם המקורבים ביותר וגם מבני המשפחה הקרובים ביותר, נפגעו בזה אחר זה... ומקצתם עזבו אז לגמרי את כל המסגרות של הקהילה הזו... (ובמיוחד כאשר נוכחתי לראות שחלק לא מבוטל מהמתנגדים וחורשי השמועות הרעות הם אכן מאלו שנפגעו בשנים הללו).

וצירפתי לכל זה גם את מה שכבר כתבתי ב'מכתב ההבהרה' (בחודש אייר ה'תשע"ג) אודות נפשו המורכבת והמסובכת ביותר של ר' לייזר הי"ו, על כל המשתמע מכך, ועד כדי חשש שהוא מסוגל ללכת על הגבול הדק של האסור והמותר בכדי למשך עליו אש של מחלוקות וביזיונות...

* * *

ולאור כל זה הגעתי למסקנה:

זה בוודאי לא מתפקידי לשמש לא חוקר ולא בורר! וזה לא מתפקידי לחקור את ה'שמועות' הללו האם זה נכון או לא נכון. אבל זה כן מחובתי, בשעה זו, לא להאמין בוודאות לשום 'שמועה'. וזה כן מחובתי, במצב זה, 'לדון לכף זכות', כפי שפרסמתי בארוכה ובהרחבה ב'מכתב ההבהרה' בחודש אייר בשנת תשע"ג ובאגרת 'האמת והשלום אהבו' בחודש תמוז בשנת תשע"ו (ומכאן, שוב, הקריאה לאותם האנשים - הבודדים - שטוענים שנפגעו... אין אנו מזלזלים לרגע ברגשותיכם, חלילה, אבל מחויבים אנו, כעת, על פי כללי ההלכה לא להאמין לדבריכם!).

הרגשתי לנכון גם לצאת מגדרי ולכתוב דברים חריפים ונוקבים נגד חלק מצעירי מתנגדיו של ר' לייזר הי"ו, כאשר פרסמו, כעת, ברבים, והתנהגו בדרך של 'כזורק אבן לאחר הנופל' (קידושין כ:), שלדעתם ר' לייזר הוא כ'שבתי צבי', חלילה, ושאנשיו הם כ'שבתאים', חלילה. (ומתוך החלטתם השגויה הזו הוסיפו עוד חטא על פשע לבייש ברבים בלשונות בזויים ירודים ומושפלים, גם שניים מהאנשים הכשרים של דורנו: הרה"ח ר' יצחק מאיר מורגנשטרן שליט"א והרה"ח ר' יעקב משה סלמנוביץ שליט"א).

* * *

צעירים הללו, מרוב פחזותם, לא הבינו את גודל האחריות שבדבר, להבין שזה, כאמור, רק תפקידם של גדולי ישראל, וכי רק גדולי ישראל אמורים היו להחליט האם הם חייבים לפנות עם ה'שמועות' הללו לבית דין מפורסם, או לחילופין להקים לצורך זה בית דין

בישראל, עם רבנים בעלי הוראה שיראתם קודמת לחכמתם ואין להם שום צד נגיעה בדבר, ושהם ידונו בכובד ראש כאשר הגיהנום כאילו פתוח מתחתיהם, ושהם יכנסו לעומק ה'שמועות' הללו, ושהם יקראו שם את ר' לייזר לפניהם, ולברר יחד עם שני הצדדים, על פי כל פרטי ההלכות של חקירה ודרישה (כמבואר בגמרא וברמב"ם וטור ושו"ע).

וממילא, כל עוד לא קם בי"ד מפורסם לחקור את כל השמועות ולצאת עם בירור סופי והחלטה סופית - זה בוודאי לא תפקידו לא שלי ולא של שום אדם פרטי לברר את הדברים!

ובוודאי, שיש עלי ועל כולנו חיוב מצד ההלכה לא לקבל את דברי ה'לשון הרע' והרכילות הללו - לא מה שה'מתנגדים' מרבים לדבר בעל פה וגם לא מה שה'מתנגדים' מרבים כעת לכתוב על גבי כתב - ולחשוש שמא זה גם 'הוצאת דיבה' ו'הוצאת שם רע'. וגם חובה מוטלת עלינו 'לדונו לכף זכות', וכלשונו הזהב של הרמב"ם (בפירושו לאבות א ו): **"אבל אם יהיה האדם נודע שהוא צדיק מפורסם ובפעולותיו הטובות, ונראה לו פועל שכל ענייניו מורים שהוא פועל רע, ואין אדם יכול להכריעו לטוב אלא בדוחק גדול ואפשר רחוק הוא, ראוי שתקח אותו שהוא טוב אחר שיש שום צד אפשרות להיותו טוב, ואין מותר לך לחשדו, ועל זה אמרו (שבת צו) כל החודש בכשרים לוקה בגופו..."**

זה תוכן כל כוונתי בכל אותם פרסומים שפרסמתי בשנים האחרונות, ובמיוחד בתקופה האחרונה, באגרת 'האמת והשלום אהבו' וב'תגובה' שפרסמתי בעניין אגרת זו, ובכל שאר ה'נספחים' שתראו כאן לפני עיניכם. ועל אף שהדברים באים בארוכה, אבל אין מנוס, למי שרוצה באמת להכיר שיש כאן גם אמת אחרת, דוק ותשכח!

ברוך מרדכי (מוטה) פראנק

בְּצֶדֶק תִּשְׁפֹּט עִמִּיתְךָ

(ויקרא יט, טו)

ופרשו חכמים שהכוונה לדון את החבר לכף זכות (שבועות ל, א).

וכפי שאמרו במשנה במסכת אבות (א, ו): "הוי דן את כל האדם לכף זכות".

וכאשר מדובר באדם שהוא ירא שמיים ומדקדק במעשיו, אפילו אם עשה מעשה שנראה על פניו כמעשה רע, כל זמן שניתן לפרשו באופן חיובי, אפילו שצריך להסביר לשם כך הסבר דחוק, כיוון שמדובר באדם טוב וצדיק, מסתבר שהמעשה אינו רע כפי שנראה, ומצווה לדון אותו לכף זכות. ואם דן את הצדיק לכף חובה עליו אמרו חכמים (שבת צז, א) "החושיד בכשרים לוקה בגופו".

וכן מובאים בתלמוד (שבת קכז, ב) כמה מעשים שממבט ראשון נראו כרעים מאוד, אבל אותו אדם שראה את המעשים הללו התגבר על יצרו ופירשם באופן חיובי למרות שפירושו היה נראה לכאורה כלא הגיוני, ולבסוף התברר שאכן פירושו החיובי היה נכון. ועליו אמרו חכמים, שבזכות זה שדן את חברו לכף זכות, גם בשמיים ידונו אותו לכף זכות.

ולעומת זאת כאשר מדובר באדם רשע, כיוון שעיקר מגמתו להרשיע, גם כאשר אפשר לפרש את מעשיו לטוב, נכון לפרשם לרע, שמן הסתם זוהי כוונתו. ועליו נאמר (משלי כה, כו): "כִּי יַחַנֵּן קוֹלוֹ אֶל תְּאַמֵּן בּוֹ כִּי שִׁבַע תּוֹעֵבוֹת בְּלִבּוֹ" (רמב"ם ספר המצוות קעז, ובפירוש המשנה אבות א, ו; שערי תשובה ג, ריח, חפץ חיים עשין ג'). אלא שצריך להיזהר מאוד, שלא לקבוע מתוך שנאה שאדם מסוים הוא רשע, וממילא צריך לדון אותו לכף חובה. וכדי שלא להיכשל בזה, צריך להתחזק במצוות "וְאֶהְבֶּתְּ לְרֵעֶךָ כָּמוֹךָ" (ויקרא יט, יח) ובמצוות "לֹא תִשָּׂא אֶת אַחִיךָ בְּלִבְבְּךָ" (ויקרא יט, יז).

אומרים לנו חז"ל (ספרא פרשת קדושים פרק ד'): 'בצדק תשפוט עמיתך' - שלא יהיה אחד מדבר כל צורכו ואחד אומר לו (הדיין) קצר בדבריך. ושלא יהיה אחד עומד ואחד יושב. אמר רבי יהודה: שמעתי שאם רצו

להושיב את שניהם מושיבים, ואיזהו אסור? שלא יהיה אחד עומד ואחד יושב."

כך גם נפסק להלכה ברמב"ם (הלכות סנהדרין פרק כ"א הלכות א-ג): "מצות עשה לשפוט השופט בצדק, שנאמר 'בצדק תשפוט עמיתך'. אי זהו צדק המשפט? זו השויית שני בעלי דינין בכל דבר. לא יהא אחד מדבר כל צרכו ואחד אומר לו קצר דבריך, ולא יסביר פנים לאחד וידבר לו רכות וירע פניו לאחר וידבר לו קשות. שני בעלי דינין שהיה אחד מהם מלובש בגדים יקרים והשני מלובש בגדים בזויין אומר למכובד או הלבישהו כמותך עד שתדון עמו או לבוש כמותו עד שתהיו שוין אחר כך תעמדו בדין. לא יהיה אחד יושב ואחד עומד אלא שניהם עומדים, ואם רצו בית דין להושיב את שניהם מושיבין".

הרמב"ם הוסיף כאן גם שאסור שאחד ילבש בגדים יותר חשובים משל חברו לפני הדיינים. מקור דברי הרמב"ם הוא בגמרא (שבועות ל"א ע"א): "מנין לשנים שבאו לדין אחד לבוש סמרטוטין ואחד לבוש איצטלית בת מאה מנה שאומרין לו לבוש כמותו או הלבישהו כמותך? תלמוד לומר 'מדבר שקר תרחק'".

שמוע בין אחיכם ושפטתם צדק

(דברים א טז)

אמר רבי חנינא: אזהרה לבית הדין שלא ישמע דברי בעל דין קודם שיבוא בעל דין חברו, ואזהרה לבעל דין שלא יטעים דבריו לדיין קודם שיבוא בעל דין חברו.

חז"ל ביססו את הכלל האמור גם על שני פסוקים נוספים: "מדבר שקר תרחק" (שמות כג, ז); "לא תשא שמע שווא" (שמות כג, א)

כלל זה נפסק להלכה גם ב"שולחן ערוך": "אסור לדיין לשמוע דברי בעל הדין האחד שלא בפני בעל דין חברו, וכן הבעל דין מזהר על כך"

האיסור חל אפוא הן על בית הדין הן על בעלי הדין, שלא ישמיעו ושלא ישמעו את טענות הצדדים אלא במעמד כולם.

מן הטעמים המונחים ביסודה של הלכה זו, ומן הטעם שהצגה חד-צדדית של העובדות עלולה להטעות את הדיין, נמנעו רבים מחכמי ישראל לא רק מלישב בדין בהיעדר אחד הצדדים, אלא גם מלהיזקק לשאלות שהופנו אליהם על ידי שואלים - ועל כל פנים לא לפסוק הלכה למעשה - כשבאה אליהם פנייה מצד אחד בלבד. במקומות אחדים אף ניתקנו תקנות מיוחדות שבאו למנוע כתיבת פסק דין או מתן חוות דעת הלכתית על סמך טענותיו של צד אחד בלבד.

אסור לדיין לשמוע את טענותיו של אחד מבעלי הדין שלא בפני הצד שכנגד, שנאמר (דברים א) "שמוע בין אחיכם ושפטתם צדק". איסור זה נלמד גם ממה שנאמר (שמות כג) לא תשא שמע שוא" - "אזהרה לדיין שלא ישמע דברי בעל דין, עד שיבוא בעל דין חברו". והטעם: "כדי שלא תכנס לנפשו צורת הדברים אין יושר להם ולא אמיתות" (ספר המצוות להרמב"ם ל"ת רפא)

למרות שהדיין יודע שלא שמע אלא צד אחד, ובלי ספק הוא לוקח בחשבון את העובדה שבעקבותיו צפויים טענותיו של הצד שכנגד, מכל מקום לא יהיה לדברי הצד השני משקל שווה לדבריו של הצד הראשון, מכיון שבלב הדיין נקבע כבר כדבריו של הראשון, ודין אמת כבר לא יהיה כאן!

גם על בעלי הדין קיים איסור להשמיע את טענותיהם שלא בפני הצד שכנגד. בגמרא מובא: "המטעים דבריו לדיין קודם שיבוא בעל דין חברו - נקרא רשע".

את הפסוק במשלי (יח): "צדיק הראשון בריבו, ובא רעהו וחקרו", פירש הרלב"ג: "יהיה אצל השופט, האיש הראשון שיבוא לפניו, צדיק בדברי ריבו, כי יאמין לדבריו. וכאשר יבוא רעהו להגיד לו היפך הדברים ההם, לא יאמינוהו, כי אם אחרי החקירה השלימה".

לאחר ה'סקירה' וה'הבהרה' וה'הקדמות' הללו, הנה לפניך, כל מה שפרסמתי בהרחבה ובאריכות בסיפור כאוב זה.

שלום וברכה

ערב שבת לסדר 'מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל' ה'תשע"ו

אודות פנייתך אלי:

למה הנני מתעלם מהמצב הנורא ששורר כעת בין חסידי ברסלב, על כל המחלוקת הנוראה המשתוללת כעת, ובמיוחד סביב הוויכוח הנטוש זה כבר עשרות שנים מסביב לר' לייזר ברלנד הי"ו והנהגתו את קהילתו, ובימים אלו המחלוקת העזה נגדו ונגד קהילתו חצתה כל גבול מצד בעלי הפלוגתא שלו, וכעת התלבש היצר הרע, ביתר שאת וביתר עוז, במצוות המחלוקת והרדיפות בכמה בודדים מאנ"ש, והם הולכים ומרחיבים ומעמיקים את דבריהם, ומנסים להפעיל לחץ גדול נורא ואיום, בכל דרך אפשרית, על מנת להשפיע את דעתם והשקפתם ומחלקותם, גם בתוכי אנ"ש ומשפיעיהם, וגם מחוץ למסגרות אנ"ש. וכבר "הצליחו" מחרחרי הריב, לצערנו, גם להחתיים כמה מזקני וחשובי אנ"ש, על מכתב חסר תקדים בחריפותו ובעוצמתו, נגד ר' לייזר ואנשיו, (והשמועה אומרת שעוד לא נרגעו בכך, ועוד ידם נטויה).

ואתה תמה עלי למה אני שותק ודומם?

ידידי, כבר בתחילת דבריי אני חייב לציין בפניך, כפי שכל אחד מאנ"ש צריך כעת ביתר שאת וביתר עוז לחזור ולהבהיר לעצמו ולכל הסובבים אותו, שדעת רבנו הקדוש מוהר"ן ותלמידו מוהרנ"ת ותלמידי תלמידיו, בכל הדורות כולם, היה בלי שום צל של ספק, שאת כל הדרך להתקרבות אמיתית לבורא כל עולמים חייב לבוא ולהיות אך ורק מתוך היצמדות מוחלטת לכלל כל הפסקים וההליכות וההלכות של ד' חלקי השולחן ערוך!!! ובמיוחד בכל הנוגע לענייני קדושה וטהרה, הרי ידוע לנו שעל אף שרבנו הקדוש דיבר בקדשו לא להחמיר חומרה יתירה בענייני הלכה (וכמבואר בליקוטי מוהר"ן חלק ב' תורה מד' ובשיחות הר"ן ובחיי מוהר"ן), הרי שבענייני קדושת הברית גילה רבנו שצריך להחמיר בכל מיני חומרות. ודבר זה מחייב את כולם ממש, מהקטן שבקטנים עד הגדול שבגדולים... כן כן, ידידי, צריך כעת לחזור ולהבהיר שוב ושוב שזה מחייב את כולם, כולם ממש, מהקטן שבקטנים ועד הגדול שבגדולים... ורבנו הקדוש הזהיר ואמר: אתם יכולים לקמט את ספרי איך שאתם רוצים (כלומר, לומר בו כל פירוש שתרצו) ובתנאי שזה לא יסתור, חלילה, אפילו לא סעיף קטן בשולחן ערוך...

ידידי, לפני שאתחיל לכתוב לך את אשר על לבי, הנני מחויב לגלות דעתי מחשבתי והשקפתי:

כל מה שיצא מתחת קולמוסי בהמשך המכתב, כל סוג לשון וסגנון של 'תוכחה' או כל סוג לשון וסגנון של 'ביקורת' או כל סוג לשון וסגנון של דברים הנשמעים כדברי 'התנגדות' או חלילה 'מחלוקת', בין אם זה יתייחס לר' לייזר ברלנד הי"ו או על אחד מאנשי קהילתו שיחי', בין אם זה יתייחס לר' יום טוב חשין הי"ו או לר' לייזר חשין הי"ו (ששניהם גם יחד היו לי תמיד לחברים וידידים, ואף היו רגילים למסור רבות את שיעוריהם על גג ביתי ב'שטיבל' – 'באר בשדה', והם מוזמנים, מצדי, גם בעתיד למסור שם את שיעוריהם הנפלאים, רק לא בעניין המחלוקת הזאת, כי בעניין זה גבה טורא בינינו). או לכל אחד אחר ממחרחרי הריב, הנני מגלה דעתי וכוונתי שהנני משתדל בכל כוחי לקיים גם בכל אחד מהם מצוות עשה של 'ואהבת לרעך כמוך', והנני משתדל בכל כוחי, במחשבה ובדיבור, 'להפוך גם בזכותם' ו'לדון גם אותם לכף זכות', הן לחפש ולמצוא בהם מעט והרבה טוב שיש בהם בכל אחד ואחד מהם בוודאי, והן בלהמעט את ההסתכלות השלילית על הדברים השלילים שעשו ואמרו. וכל כוונתי במה שאכתוב זה אך ורק לגלות דעתי ולמחות כדת של תורה על אותם המעשים השליליים והדיבורים השלילים, הקטנים והמועטים, שיצא לצערנו, כמכשול, מתחת ידם ולשונם.

ובכך אקווה שיצאתי ידי חובת גילוי דעתי לפני כל מי שמכתב זה יגיע לידו.

ידידי, דע לך, אשרי מי, מכל הצדדים ומכל סוגי הדעות, שיצליח גם, ודווקא, ברגעים אלו, להיות ממקדשי שם שמים ושם הצדיק בעולם ולא ההפך חלילה... ימים ידברו... ימים יגידו מי היה צודק בוויכוח בינינו... נער הייתי, וגם כבר קצת זקנתי, וראיתי כבר לצערי כמה וכמה מריבות ומחלוקות ותוצאותיהם... אשרי מי שבולם פיו בשעת מריבה... כך לימדונו חכמים, ובמיוחד מכל הלימודים של פרשת קורח... שזה עתה קראנו בתורה, ומשם לימדונו חכמים על הפסוק 'ולא יהיה כקורח וכעדתו' – 'מכאן שאסור להחזיק במחלוקת'.

ידידי, דע לך, תמיד, כן, תמיד ממש, גם כהיום בימינו אלו, גם מול המציאות של המחלוקת הקשה שמתפתח כעת ביתר שאת כנגד ר' לייזר ברלנד הי"ו וקהילתו, גם כעת עומדים ומאירים כספירים מול עיני דברי גאון עוזנו מחד עינינו מוהרנ"ת זי"ע ב'ליקוטי הלכות' בכמה מקומות ובמיוחד בהלכות יין נסך ד, ובספרו 'ליקוטי תפלות' (שיש שם למעלה מעשרים תפילות ותחינות נוראות על גודל החיוב של ריחוק מכל סוג של מחלוקת), וגם דבריו הנפלאים של ר' אברהם בן ר' נחמן בספרו כוכבי אור חלק ששון ושמחה אותיות ז ח ט י יא יב יג יד טו טז עיין שם היטב היטב, ואצטט לך רק מקצת מן המקצת מלשונותיהם שם:

ליקוטי הלכות יין נסך ד:

"... עד שנתעקם לבם על הכשרים האמתיים ומתירים ומצווים להדפם ולרדפם, כי חותרים למצוא בהם חסרונות ופגמים וכו' עד שנעשה אצלם מצוה לרדפם חנים ... הבעל דבר התפשט לאורכו ולרוחבו להרחיק מאוד מהצדיק האמת שיש לו כוח הזה כי בודה עליו כזבים ושקרים ועל כל הנלווים אליו, בחייו ולאחר הסתלקותו, עד שהתלבש בגדולי הדור, עד שהכניס בהם שמצווה לרדפם ולהדפם ... כי אין לך דבר שהבעל דבר יוכל להטעות את האדם ולהפוך עבירות למצוות כמו בעניין המחלוקת, שם שם מרקד הבעל דבר, כי בעניין זה יכול בקל להתלבש עצמו במצוות ולהפוך עוונות הגדולים בתורה למצוות גדולות, כי מסית את האדם על חברו שמצווה גדולה להדפו ולרדפו, כי הלא עשה כך וכך וכו' כמצוי עניין זה הרבה בעולם, כי זה ידוע שאין אדם שאין בו איזה חסרונות או איזה מדה רעה, אבל אנו מצווים לבלי להסתכל על הרע שבישראל, כי אם על הטוב ולדון את כל אדם לכף זכות כמו שהזהירו רבותינו ז"ל בכמה מקומות, אבל על ידי תאוות הניצחון והמחלוקת מתגבר הקץ כל בשר שהוא אורב לעיין ולהסתכל רק על הרע, לחפש ולחקור ולמצוא איזה רע בכל אחד ובפרט בהכשרים החפצים באמת לאמתו שעליהם מגרה ביותר את החולקים לעיין בהם בעין רעה, למצוא בהם חסרונות הרבה, ולבדות עליהם שקרים וכזבים בלי שיעור, עד שנעשה אצלם שפיכות דמים למצווה גדולה עד שמתירים דמם, ושופכים דמם כמים בביזיונות וחרפות ובושות הרבה ומלבינים פניהם ברבים עד שמתירים דמם ממש ... ועל כן צריך להסתכל בנפשו שלא יצא מדרכי התמימות באמת, לחפש דרכיו בכל עת ולשמור נפשו מאוד שלא יטה אותו הבעל דבר מן האמת חס ושלום, שלא יהפוך לו אמת לשקר ועבירה למצווה, חס ושלום, כי זה גרוע מן הכול ... וביותר ויותר צריך להיזהר בעניין המחלוקת, שעל כל פנים לא יחזיק במחלוקת ולא יטעה את עצמו שצריך לקיים גם מצוות שפיכות דמים לרדוף אחר אחד מישראל, מכל שכן אחר כשרי הדור, ולא ישמע לדברי המסיתים ומדיחים אפילו אם דבריהם נמשכים מאיזה מנהיגים, כי די לו בתרי"ג מצוות שקבלנו ממשה רבנו עליו השלום ואל יוסיף לעצמו מצוות כאלו ..."

כוכבי אור ששון ושמחה ז-טז:

"... אמרו חז"ל על עוון לשון הרע שהוא שקול כנגד ע"ז ג"ע וש"ד, אבל עוצם ותוקף ההתגברות דהתגברות שעל זה גדול ונשגב בלי שיעור וערך, עד שגם הכשר שבכשרים והצדיק שבצדיקים אשר עמד בניסיון באמת והטה שכמו לסבול עול תורה ושבירת התאוות וכו' ובעניין זה, גם בהם נפלה שלהבת ... כי מי לנו גדול משבטי יה ראובן ושמעון שהיו צדיקים נוראים כאלה וחזקים בהאמונה כל כך

ואף על פי כן בעניין הקנאה והמחלוקת והלשון הרע ושנאת חנם גם הם נכשלו ונלכדו עד שעבר על ידי זה מה שעבר ... ומי לנו גדול משאול המלך שנאמר עליו בעת מלכו בן שנה ודרשו חז"ל כבן שנה בלא חטא ואף על פי כן בעניין הקנאה והכעס וקבלת לשון הרע ושנאת חנם נכשל כל כך ונלכד כל כך ... והנה להביא לזה דוגמאות מספרי אמת יכלו המון יריעות, אבל על זה דווה לבנו על אלה חשכו על שעדיין מרקד בינן, עד שגם בימינו אלה, ובדורות הסמוכים, מלבד המחלוקת שהרבה והגדיל על יחידי הדורות בעצמם, כמו הבעש"ט ז"ל, ומכ"ש וכ"ש על אדמו"ר ז"ל כידוע, עוד לא נתקרה דעתו בכל זה כי עוד התגבר בכל כוחו להגדיל המחלוקת ופירוד הלבבות גם בין אנשיהם בעצמם כידוע {שבזה גמר מחשבתו ורצונו הרע ביותר ויותר} ... וכן בין תלמידי אדמו"ר ז"ל כנודע למי שבקי בזה קצת ... כי זה כלל גדול שכל מי שלומד תורה נביאים וכו' והוא אומר שרק אז היו מעשיות כאלו, ועכשיו לא, הוא בהמה ממש, כי כל הקלקולים המובאים בהם כולם נמצאים גם היום בכמה בחינות בכלליות ובפרטיות, כי גם בעוצם שפלותינו בדור היתום הזה בגודל ועומק תכלית תכלית דיוטא התחתונה שאנו מונחים כעת, עוד לא שב חרון אף היצר מאתנו, ועוד מתגרה בכל אחד בכעס וחמה בקנאה ורדיפת הכבוד בלשון הרע ושנאת חנם, וכל אחד מדמה בנפשו שהוא מבין אמתי על חברו, שחברו מחריב עולמות והוא רוצה לבנותם, שחברו כולו שקר והוא כולו אמת, וזה הדבר בעוכרינו להרחיק מהאמת יותר מהכול ..."

כן, ידידי, כעת, גם אחרי שכאמור, "הצליחו", לצערי הרב, מחרחרי הריב להחתים כבר כמה מזקני וחשובי אנ"ש על מכתב חמור מאוד נגד ר' לייזר ברלנד הי"ו ואנשיו שיחי' (והנני יודע בבירור שאותם מחרחרי ריב עשו כל מאמץ ולחצים איומים על עוד כמה וכמה מחשובי וזקני אנ"ש בכדי להחתימם אבל ברוך ד' שלא עלתה הדבר בידם), בוודאי שגם כעת עדיין מותר לכל אחד לעמוד מן הצד ולומר לעצמו: אינני מוכן לקבל את הריב והמחלוקת הלשון הרע והרכילות, ולהתנהג בהתאם לכך ולהכריז ולומר: 'אין לי חלק ונחלה' באותם הפרסומים של המחלוקת שהתפרסמו והכריזו: 'אין לנו חלק ונחלה'... כי גם אפילו בזמן הסנהדרין כאשר פסקו על דבר איסור מסוים שזה דבר המותר, מותר לו לכל תלמיד חכם היודע וחושב שהסנהדרין טועים, מותר לו וצריך הוא לעמוד מן הצד ולא לעבור על העבירה, חלילה, (עיין היטב בכל פרטי ההלכות בזה הוריות ב (עיין שם גם בירושלמי) רמב"ם שגגות יג ה, רמב"ן השגות על ספר המצוות דף ז). ובוודאי שכעת, במציאות שלנו, שאין מדובר בסנהדרין, ובמיוחד שכנראה שזקני וחשובי אנ"ש שחתמו על הפתק גם לא ישבו 'יחד' על המדוכה בכדי לברר את הדבר, ובוודאי שהם לא ישבו 'ביחד' גם עם כל הנוגעים בדבר מהצד השני שעליהם יצאו חוצץ, ובמיוחד כאשר כל חתימתם נוצר תחת לחץ גדול מצד מחרחרי הריב, הרי שבוודאי מותר לנו לעמוד מן הצד ולא לקבל את דבריהם,

דברים אשר עלולים לעורר שוב את ה'מחלוקת' וה'שנאה' 'לשון הרע'
'הוצאת שם רע' ו'הלבנת פני חברו ברבים'.

(ויצוין לשבחם של זקני וחשובי אנ"ש, שבכל זאת לא מילאו לגמרי את תאוותם של מחרחרי הריב, כי לא נכנעו לגמרי לתכתיביהם של מחרחרי הריב ולא הסכימו לכתוב ולהתבטאות בלשונות החריפים, שמחרחרי הריב רגילים בהם כל כך בשבועות האחרונים, כ'שבתאות' ו'שבתי צבי' וכדומה. ומי יודע אם בשל כך לא יצאו בסופו של יום, אותם מחרחרי הריב, גם נגד זקני וחשובי אנ"ש אלו... כי הרי אותם זקנים וחשובים לא מתיישרים אתם לגמרי בתלם... ואם אפשר לצאת בגלוי גם נגד אנ"ש מדורות הקודמים כי זה לא מתיישר להם בדיוק כפי התלם שלהם וכפי הלך רוחם ומחשבתם... (כדוגמת מה שהתפרסם באחת הקלטות האחרונים שהפיצו מתוך שיעורו של ר' לייזר חשין, שבו הוא מוצא פגם וחסרון גם) נגד הרב משטערין וגם נגד ר' אברהם שטרנהארץ וגם נגד ר' גדליה קעניג וגם נגד ונגד ונגד... (כן, בוודאי גם וביחד עם ציפוי שמדובר בקדושים וטהורים... וגם וביחד עם ציפוי שזה בבחינה מסוימת... אבל בכל זאת 'לצאת נגד'...) למה לא לצאת, אם כן, בסופו של יום, גם נגד אותם זקנים וחשובים עצמם... כפי שכבר אכן יצא במקצת ובמפורש (באותו קלטת) גם נגד ר' יעקב מאיר שכטר בעצמו... וכעובדה הידוע והמפורסמת שאותם מחרחרי ריב היו מסתופפים זה רבות בשנים בצלו של ר' יעקב משה סלמנוביץ הי"ו, והיו הם שאמרו לכל סובביהם שר' יעקב משה הוא זה שמדבר את דבר רבנו ברמה הכי גבוה ובבירור האמת ובהחשת פעמי הגאולה... והנה עתה כאשר הוא לא רצה להתיישר כדעותיהם הם יצאו נגדו חוצץ כשבתאי וכדומה רח"ל... ובכלל יש לציין, שמחרחרי הריב מוציאים את דיבתם רעה כאילו ויש כאן סכנה גדולה לחייהם מצד אנשי ר' לייזר, וכאילו שהם הם הנרדפים... (ואת זה הם אומרים, כנראה, בעיקר על סמך מה שר' יום טוב חשין חטף על הראש בתחילת המהומות, כאשר הוא היה כמעט היחיד ששלט אז תקופה מסוימת על ר' לייזר... והוא זה שגם ניסה בזמנו להחזיר את ר' לייזר לביתו, כנראה, על מנת להוציאו בסופו של דבר 'לגלות' ולנתק אותו מאנשי קהילתו... וכמו כן בהמשך המחלוקת יצא עליו 'שמועות פורחות באויר' שהוא זה שעושה כל מאמץ למנוע מר' לייזר להגיע לאומן לימי ראש השנה... ועליו יצא כבר אז גם 'שמועת פורחות' שהוא טלפן בערמתו לכמה וכמה נשים ועשה את קולו כמו קולו של ר' לייזר (וכידוע ברבים שהוא בקי בזה מאוד), ודיבר עמהם כאילו שר' לייזר מדבר עמהם... ואז בתוך הדברים גם אמר להם (באופן שנשים אלו חשבו לתומם שר' לייזר בעצמו מדבר עמהן...) שכאשר יבואו אליהן יום טוב חשין וצביקה צוקר לברר האם נכשלו עם ר' לייזר שיתוודו ויאמרו את כל מה שצביקה ויום טוב ינסו לברר אצלם... כך לפחות היו 'שמועות פורחות באויר'... וזה כמובן גרם כעס גדול נגדו מאנשי ר' לייזר, וכי פלא שעורר על עצמו בכך חמת זעם של חסידי ר' לייזר?!... (וגם אז הרי שרובא דרובא מאנשי ר' לייזר הי"ו יצאו נגד אלו שהיכו בו)) ואני עומד ותמה: הנה זה כבר למעלה מחודש ימים שגם ר' יום טוב חשין וגם ר' לייזר חשין, יחד עם כל שאר בני חבורתם, מסתובבים יומם ולילה לעורר ריב ומדון, ומוסרים שיעורים ברבים, בידיש ובעברית, ודואגים להקליט את זה על מנת להפיץ את השיעורים ברבים בהפצה גדולה, בשיעורים ושיחות הללו הם מדברים בצורה הכי גרועה ושפלה שעוד יכול לעלות על הדעת נגד ר' לייזר ואנשיו, והנה, הפלא ופלא, איפוא נעלמו כל הרוצחים והבריונים?!... האם בכל חסידות אחרת היו עוברים בשתיקה נגד אחד שיעז כ"כ להחציף פניו נגד הרבי שלהם?! (והרי גם בזה תלו עצמם בוקי סריקי, מחרחרי הריב, לבוא ולטעון ברמייה גם לפני הדיינים והרבנים שמותר לדון את ר' לייזר ואנשיו גם בלי נוכחותם, וזאת בגלל שהם אנשים אלימים בריונים ורוצחים...) ומתברר

כעת איך ששוב ושוב, הם הם, מחרחרי הריב, ממציאים דיבתם רעה, כאילו ויש כאן רוצחים ובריונים מאורגנים, וכאילו סכנה גדולה על חייהם, וממילא צריכים לצעוק ולצרוח: שמע ישראל... וצריכים לצרוח: אינני מפחד משום דבר... וצריכים לעשות דרמה כאילו וכבר הודיע גם לביתו, זו אשתו, שהיא תהיה מוכנה לכך שאלי הוא ילך למוות... ומכריז חזור והולך שהוא מוכן ללכת על קידוש השם... זה הרי בדיוק מה שקרוי היום דמגוגיה זולה, וזה בדיוק מה שקרוי היום מניפולטיביות... זאת ועוד: מחרחרי הריב משכימים ומעריבים לומר: ומה לעשות וזה כבר מצב של 'קלא דלא פסיק'... וממילא יש חשש חילול השם גדול ונורא אם לא יתנערו כעת מר' לייזר... ואני עומד ותמה: מי הוא זה ואיזהו שגרם, וממשיך לגרום, את ה'קלא דלא פסיק' אם לא מחרחרי ריב הללו בעצמם, הרי במו ידם הלכו והולכים יומם ולילה ומפרסמים בכל דרך, בכתב ובעל פה, אצל המון עמך בית ישראל, ואצל זקני וחשובי אנ"ש, ואצל רבני ודייני ישראל, ולהבדיל בעיתונות הכתובה והמשודרת... שר' לייזר חטא והחטיא – ואחרי כל זה הם באים כ'קוזק הנגזל' לומר שיש כבר כאן 'קלא דלא פסיק'?!...).

ומעתה, ידידי, כידוע לך, הרי שכבר לפני כ-3 שנים כתבתי 'מכתב הבהרה', בכל הנוגע לפרשיה הכאובה של ר' לייזר ברלנד הי"ו... את המכתב הזה כתבתי אז בדם התמצית... והשתדלתי לעשות בו מאמץ כביר, ככל האפשר, מצד אחד לא לפגוע, לא בר' לייזר, ולא במשפחתו, אשתו בנו בנותיו נכדיו צאצאיו הרבים, וגם לא באנשי קהילתו הרבים... וגם מתוקף האחריות שיש בדבר זה, שלא יצאו חלילה אנשים תמימים לתרבות רעה (כפי שקורה, לדאבוני, וחלק גדול מהנשירה הגדולה, שכבר קרה עד לרגע זה ומי יודע עוד מה יולד יום, רח"ל, נובע בין היתר גם מכל המחלוקת הבלתי אחראית שמנהלים כאן מחרחרי הריב). ומצד שני השתדלתי גם להביא דברים על דיוקם אודות טבעו ומזגו של ר' לייזר, בכדי שידעו שאכן מזגו וטבעו גורמים ומביאים לידי מצב שמדי פעם בפעם מתפרצת לה מצבים של כמה וכמה חילוקי דעות בינו לבין שאר זקני וחשובי אנ"ש חסידי ברסלב... (את הפידבקים החיוביים וההשפעה הטובה של מכתב זה אני לא מפסיק לקבל, בכל הזדמנות, מהרבה מאוד חלקים בציבור החרדי, אנשים רבים מחצרות חסידים רבים ומקבוצות ליטאיות רבות, וגם מתוך קבוצות חסידי ברסלב כבר פנו אלי כמה וכמה פעמים לתת לי תודה על שהצלחתי להאיר להם את עיניהם וליישב את לבם להבין בצורה טובה מכובדת ומכבדת, ככל האפשר, את המצב לאשורו... וזה היה בעצם כל מטרתי בכתובת מכתב הבהרה זו).

ובכדי לתת לך תמונה מלאה, ולא להחסיר חלקים בתמונה הכואבת הזאת, אציין לפניך, שהאמת היא, שגם לפני כ-5 שנים כבר כתבתי מכתב, לכלל אנשי קהילת שובו בנים, ובו התחננתי בפניהם לתקן בהקדם את כל הדרוש תיקון בתוך הקהילה, במיוחד בכל הקשור לפגמים הגדולים שבענייני 'בין אדם לחברו'. וגם לפני כ-6 שנים כבר כתבתי מכתב הבהרה לר' יהודה אשר גולדבלום על הספר הראשון שכתב אשר בשם 'אור הצדיק' יכונה, שגם שם הלך בדרכו לא כפי המסורת המקובלת בתוככי חסידות ברסלב, ורוצה להוכיח

שצריך גם בדורנו אנו להסמיך 'צדיק חי' כ'צדיק הדור' וכו'. כתבתי לו אז גם דברים ברורים עד כמה הוא שוגה בעניין דק זה ביסודות חסידות ברסלב.

את 3 המכתבים הללו אני יצרף לך שוב כאן כ'נספחים' למכתב זה. (ועוד נספחים נוספים כאשר עיניך תחזינה בהמשך האיגרת).

והנה, על של עתה באתי, על התחדשות אש המחלוקת, ואתייחס תחילה בכל הקשור אודות הספרים 'אמונת חכמים כהלכתו' ו'הכתב בין האילנות' (שבעצם זה האחרון כבר יצא בשנת תשע"ג, וכנראה שמזלו שפר עליו... כי עוד לא ניסו אז להפריד בין הני תרי אח"י... ר' יום טוב חשין ור' אליעזר חשין, ועוד לא ניסו לשים תריז ביניהם... ועל כן עוד לא יצא הקצף... (וגם על זה אני עומד ומתפלא וכי ובשביל זה הותרה הרצועה?!... וכי בשביל שיצאו עם כמה פשקוילים נבזים נגד ר' יום טוב חשין זה כבר מתיר להתנהג בצורה שפלה ונבזית כזאת כנגד ר' לייזר ואנשיו?!...)) ויש לציין שספר זה, 'הכתב בין האילנות', יש בו הרבה יותר סכנות, גם בענייני יסודות היהדות וגם בענייני יסודות חסידות ברסלב, הרבה יותר חמורות, בכמה בחינות, מהספר 'אמונת חכמים כהלכתו'. מה אומר לך? האמת היא, שעד כמה שאני קורא בהם ולומד ומעיין בהם, בכדי להבין על מה יצא הקצף והמהומה, הרי שלא הצלחתי עדיין לראות, ברובו ככולו של הספרים, את 'ריח השבתאות' שמריח משם... כפי שמנסים המתנגדים לצייר ולספר...

ואדרבה, בשני הספרים גם יחד יש ליקוט נפלא מכלל ספרי הקודש ומספרי רבנו זי"ע, והספר 'אמונת חכמים כהלכתו' גם כתוב בטוב טעם ודעת, וברובו ככולו כדת של תורה, בעיון ובעומק, בסברא ובפלפול, וניכר שמי שכתבו יודע טעם גמרא וחילוק סברא (על אף שיש בוודאי, כאמור, מקום גם לחלוק עליו, על כמה פרטי לשונות שחרג מהמקובל והקצין בלשונו, וכבר שמעתי שיש מכתב הבהרה ממנו להבין את דבריו ביתר שאת. ובוודאי שאפשר גם לחלוק עליו על רוח הדברים, למי שמבין בין השורות, שברצונו להעמיד את ר' לייזר ברלנד כצדיק הדור וכדרגת 'כמוני ממש' וכמי שעומד להתגלות כמלך המשיח... נו נו, בעיני זה דומה ביותר כמו הקבוצה הגדולה של ה'משיחיסטים' שיש בחסידות חב"ד).

ניסיתי גם לברר האם אלו שחתמו על הפרסום נגד הספרים הללו, האם היה כבר מישהו אחד מאנ"ש הללו שניגש לר' יהודה אשר גולדבלום ולמחבר הספר 'הכתב בין האילנות' (שאינני יודע בדיוק מי מחברו), בכדי לדבר אתם אודות הספרים שכתבו? ולבקש מהם הסברים?... והתברר לי, לתדהמתי, שלא!... הייתכן?!... הרי האנשים הללו חיים בתוכנו, למה אם כן לא לעשות, לפחות, את המינימום הכרחי לעשות, שלפני שאתה יוצא נגדם ברבים, לעשות את המאמץ הזה, ולגשת אליהם, או לקרוא להם, ולברר מה הם בדיוק כתבו? ומה בדיוק התכוונו? אולי יש להם הסברים? אולי גם

הם יקלטו שעשו עוול וטעות נוראה בחלק מהדברים שכתבו, ויחזרו בהם ברבים מחלק מדבריהם?! ובכך בוודאי גם נרוויח תיקון גדול והכרחי... האם זה לא המינימום ההכרחי שצריך לעשות במצב כזה?!...

והאם לא היה מספיק אם היו מוציאים "הבהרה ברורה שאינה משתמעת לשני פנים", שלא כל מה שכתוב בספר זה 'איז אויסגיהאלטן'...

הרי כשאני בודק, כאמור, את הספרים לעומק, עם קצת רצון להיות נטרלי להיות אובייקטיבי, ומבלי לערבב את המחשבות שלי ואת ההשקפות שלי על החסרונות האחרים שיש לפי דעתי והשקפתי אצל ר' לייזר ואנשיו, אני שם לב ומבצבץ לי מבין השורות בספרים הללו, בצורה די ברורה, שגם ר' יהודה אשר גולדבלום עצמו בספרו 'אמונת חכמים כהלכתו' וגם בעל המחבר של 'הכתב בין האילנות', ניסו בכל מיני לשונות שם בספריהם להבהיר שאין היתר לשום צדיק לעבור עבירות לכתחילה...

האם אין, אם כן, שום דרך להמעיט במחלוקת? האם חייבים לעלות לעץ גבוה חמישים אמה ולהכריז יום ולילה שיש כאן מעשה ש"ץ?!

אתה יודע כמה וכמה תגובות ותמיהות אני מקבל מרבים רבים של אנשי העולם, חסידים ליטאים עשירים ומכובדים ופשוטי עם, שאומרים לי: הנה כל גדולי ישראל בכל הדורות שלחמו נגד מוהר"ן ותלמידיו היו צודקים... רח"ל... כי הנה חסידי ברסלב עצמם אומרים כעת שאחד מהגדולים שלהם יצא לתרבות רעה ונהיה שבתי צבי? אתה יודע מה זה הדבר החמור הזה... הרי נתנו להם למתנגדים על טס של זהב וכסף את מה שרצו לומר זה מאתיים שנה...

ידידי, עם כל ההסתייגויות שיש לי, כאמור, מחלק מהדברים הסגנונות והכוונות, הגלויות והנסתרות, שכתבו שם בשני הספרים הללו, (ובמיוחד שיש לי, כאמור, בוודאי הרבה ביקורת והסתייגות על עצם מהות הספר של 'הכתב בין האילנות' שבו הוא מנסה כמה וכמה פעמים, ובמיוחד בהערות שלו בתחתית העמודים, להכתיר את ר' לייזר, ברמז ובוודאות, בתור 'הצדיק הדור' של דרגת 'כמוני ממש' ודרגת מלך המשיח... נו, מה אומר? כבר היה, כאמור, לעולמים כאלו שחשבו שרבים זה מלך המשיח, עיין ערך ה'משיחיסטים' בחב"ד... ובמיוחד מנוגד הדברים למהותם של מסורת חסידת ברסלב, כי היה זה, כידוע, אחד מאבני היסוד, כמעט אצל רובם ככולם מאנ"ש, שהצדיק הדור היחידי עד ביאת המשיח זה אך ורק רבנו הקדוש בעצמו, וכמבואר במכתב הידוע מר' נחמן מטולטשין). הרי, כאמור, עם כל ההסתייגות שלי לדברים, הרי צריכים גם להודות על האמת, שכבר מצאנו וראינו בעוד ספרי קודש לשונות מסוימים כאלה ואולי עוד יותר חריגים...

כי כמעט כל הלשוניות והסגנונות הללו המופיעים, פעמים בודדות, שם בספריהם, שעל זה מלבישים את הקצף ואת המהומה... כבר נכתבו כמה וכמה פעמים בכל מיני ספרים גם בדורות קודמים, כדוגמת האיז'ביצער ב'מי השילוח' (עיין בפרשת פנחס ופרשת וישב), ובנועם אלימלך (עיין בפרשת בלק ופרשת וארא ופרשת נשא), ובספרי ר' צדוק מלובלין (בכמה מקומות), ובספרי הרמח"ל (במיוחד בספר קנאת ד' צבאות) ובספר 'לשם שבו ואחלמה' (ספר הדע"ה חלק ב דרוש ד). ובוודאי שאני חייב לציין שאינני מתכוון לדמות, בדברים אלו שלי, את בעלי המחברים הללו של זמנינו, לצדיקים קדושי עליון של הדורות הקודמים... ובוודאי שכל מה שהצדיקים הקודמים הללו כתבו, זה, בדרך כלל, עניין של הסבר על ה'בדיעבד', לאחר שהצדיקים נכשלו ולאחר שמן השמים סיבבו שיכשלו בחטא מסוים, וכמבואר הדק היטב למעיין בדבריהם מתוך יראת שמים טהורה... אבל בכל זאת הננו יודעים שגם אז, כאשר התהוותה עקב דיבורים הללו, מחלוקת של גדולי ישראל נגד הדברים הללו, כי אמרו שעל אף שיש מקורות לדברים הללו, אבל צריך חכמה גדולה והבנה עמוקה וזהירות יתירה איך להבין זאת ובמיוחד לא לדבר זאת בפני כל עם הארץ... ובכל זאת, עם כל המחלוקת והביקורת שהיה גם אז נגד דברים הללו, הרי שבדרך כלל, נזהרו גם אז לא לצאת באופן כזה להאשימם שזה בגדר כתות של שבת צבי... וכל כיוצא בזה...

רק לדאבוננו בעיקר בשעת המחלוקת של ה'מתנגדים' נגד ה'חסידים', בתחילת התגלות החסידות, אז תלו עצמם ה'מתנגדים' בדברי היעב"ץ ורצו לעשות תחושה והרגשה בקרב ישראל שתנועת ה'חסידות' היא חלילה וחס חזרה נוספת של מעשה השבת צבי... רח"ל... והודו לד' שדבריהם, גם של גדולי עולם של אז, לא התקבלו בקרב ישראל, אבל לדאבוננו, זה כן גרם בכייה לדורות... (ועיין ב'אגרות קודש' ל'בעל התניא' אגרת י').

ידידי, בוא ונחدد קצת את הדברים, לך נאראה את דבריו הפלאיים של הרה"ח ר' גדליה אהרן קעניג ז"ל, בספר 'שערי צדיק' חלק ב מכתב כו עמודים לו – מד. וכנראה, שר' גדליה עצמו, ביודעו שהוא הולך לכתוב דברים נוראים כאלו, הוא עושה שם הקדמה עצומה, שרואים מתוך דברי הקדמתו עד כמה הוא פחד מלחשוב וכל שכן לכתוב את הדברים הללו, ואעתיק לך קיצור תוכן דבריו בהקדמתו לדברים:

"וטרם בואי לבאר דברים נוראים אלו העומדים ברום רומו של עולם אוחילה לאל אחלה פניו אשאלה ממנו מענה לשון, שלא אכשל בלשוני ולא אנקש בשינוני, ולא אומר דבר שלא כרצון הבורא יתברך ועבדיו הנאמנים באמת, ויזכני תולה ארץ על בלימה להוציא לאור

תעלומה, וצדקה ילבישני כשריון, לסדר בסדר נאה ויפה ולכתבם כראוי עלי גליון, בלי שום טעות ושגיון, ובזכות זה יצילנו מכל מדוה ותוגיון, ונזכה לישוב בטח שאנן ורענן בעיר דוד הבנויה ציון, קדשנו ותפארתנו, במהרה בימינו".

הבט נא וראה כמה פחד וכמה רעד תפס אז את ר' גדליה, והוא מתחנן לפני הבורא כל עולמים שלא יצא תקלה על ידו, ולא יתעוררו עליו מחלוקות קשות עקב דיבורים שהוא הולך לכתוב... כי גם הוא ידע עד כמה הוא הולך להפליג בלשונותיו הנוראים בהמשך המכתב...

והנה לפניך מקצת מהלשונות העצומים שכותב בהמשך דבריו על דוד המלך, והוא מרמז בזה גם על ההנהגות של כלל יחידי הדורות, ובפרט הנהגת רבנו הקדוש בבקשו מהשם יתברך ניסיונות... אבל מעל כולם בהמשך דבריו הוא מצטט לא פחות מלשון נורא ואיום זה:

"... כי דייקא אחרי שהבין מדבריו יתברך שדעתו הוא שלא יעמוד בניסיון, אז נעשה ניסיונו גדול פי שניים ... וזה היה ניסיונו הקשה, האם לכפות את יצרו, כמו שבאמת היה בידו ובכוחו ... ובזה שלא יעבור על האיסור, בוודאי יעשה רצון הבורא יתברך שמו ויעלה נחת רוח לפניו יתברך, ובוודאי יקבל שכרו בעולם הבא בגן עדן ושם תתעדן נפשו כגן רווה ... אף גם זאת שישמור כבודו, ושמו הטוב ופרסומו יהיה הולך לפניו בכל הארצות לתפארת - ולא יסתכל על זה שיציל את כלל ישראל עם קודש על ידי תשובתו שיעשה אחר כישלוננו ... או שימסור וייתן נפשו להיכשל, לקיים בזה גזרת מלכו של עולם ... ולהפקיר את כבודו ושמו ופרסומו הטוב לטובת כלל ישראל עם קודש, להורות על ידי זה תשובה לכל יחיד ויחיד עד סוף כל הדורות, שבזה תלוי הגאולה הנצחית ותיקון כל העולמות שקיבל עליו, הגם שיסבול קשה מזה כמו שהיה כן אחר כך, שגדולי הדור הלבינו פניו בשעת הלימוד ברבים, ונעשה שיחה בפי הבריות, ונצטרע, ונסתלקה שכינה הימנו, ופירשו ממנו סנהדרין ... והוא ברוב טובו ורחמנותו ושקדנותו כל ימיו לטובת כלל המון בית ישראל עם קודש, זכה לכוון דעת השם יתברך שכדאי לו למסור נפשו ולוותר על כבודו ושמו ופרסומו הטוב ובהר בכוונה בכישלון אף על פי שיגרור אחריו ביזיונות ושפיכות דמים וייסורים בגשמיות וברוחניות..."

ידידי, האם גם על דבריו הללו של ר' גדליה צריך לצאת עכשיו ברחובות קריה ולהודיע ולפרסם שר' גדליה הוא 'שבתאי', חלילה, ושייך, חלילה, לכת הש"ץ... והאם צריך, חלילה, לשרוף את הספר 'שערי צדיק'... כי הוא כותב שדוד המלך בחר בכוונה בדרך של כישלון במעשה עבירה בענייני קדושה וטהרה, רחמנא ליצלן, כי

אצלו היה זה הבחירה הטובה לעשות בכך רצונו של השם דווקא בדרך של כישלון... במעשה עבירה ממש!?

כפי שכתבתי לך, גם ר' גדליה הבין שהוא הולך לכתוב דברים נוראים והקדים תפלה ארוכה שלא יצא דבר תקלה על ידו...

ובכדי שלא יצא מכשול ותקלה מתחת ידי ברצוני להבהיר:

כל כוונתי בהבאת דבריו אלו של ר' גדליה קעניג היא אך ורק בכדי להביא דוגמא ולהראות: שאם והיה כהיום, מישהו, עכשיו בדורנו, שיהיה לו מחלוקת אישית נגד ר' גדליה קעניג וכל קהילתו, על כל מיני דברים אחרים שלו, או על כל מיני ענייני הנהגה שלו, ועל כל מיני דיבורים אחרים שלו, (כפי שאכן רימז ר' אליעזר חשין בדבריו... ומצדו הרי זה נס שר' גדליה לא האריך ימים... רחמנא ליצלן מהאי דעתא שבשתא). בוודאי שהיה מתלבש גם על דבריו אלו של ר' גדליה, והיה מנסה לעשות מזה עניין של כפירה ואפיקורסות ואולי גם 'שבתאות'... ולכן ר' גדליה כל כך פחד וחרד לפני שכתב את דבריו לומר שדוד המלך בחר בכוונה תחילה בדרך של כישלון בענייני קדושה וטהרה, מאחר שדוד המלך הבין, שזה רצונו העמוק הפנימי והכוונה הנסתרת של הבורא כל עולמים... הרי אין ספק שאפשר לקחת מילים אלו ולהפכם כעת לעניין של 'שבתאות', אבל היות שברוך ד' אין כעת את ה'עליהום' הגדול נגד ר' גדליה, לכן אפשר בוודאי לכל אחד לנסות ולהבין, שכל דבריו אלו הם בגדר אותם העניינים העמוקים והפנימיים והדקים שצריך זהירות גדולה לחשוב עליהם כל שכן לדבר עליהם וק"ו בן בנו של ק"ו לכתוב אותם...

ולכן, ידידי, בוודאי שעל אף שגם לפי ראות עיני, טעות עשו כל אלו שכותבים את הלשונות הנ"ל, במיוחד כאשר מדובר מסביב לכל הסיפורים שישנם כעת על ר' לייזר ברלנד, והלוואי ולא היו נכתבים... וכעת שהם כבר נכתבו צריך היה לצאת בהבהרה כללית ולומר ולדייק שעל אף שהספרים 'כתב בין האילנות' ו'אמונת חכמים כהלכתה' יש בהם גם דברים רבים טובים נעימים וישרים... עם כל זה בעניין זה של 'מכשולות וחטאי הצדיקים' וכמו גם בעניין פלוני ובעניין אלמוני, עשו המחברים טעות חמורה וגדולה שנכנסו כלל לדון בפרהסיא בדברים אלו, ותו לא... וכך היו הדברים שמחים ומאירים כנתינתם מסיני, מבלי להלהיב כאן ענייני מחלוקת ושנאה טמונה, שכבר קיימת רבות בשנים, בין אנ"ש בכל מה שקשור מסביב לר' לייזר...

ידידי, במיוחד אנחנו חסידי ברסלב צריכים זהירות יתירה בכל זה, בבחינת מה שכתוב בתורה, כמה פעמים, בציווי לכבד את הגר, והתורה מדייקת 'וזכרתם כי גרים הייתם בארץ מצרים' ו'אתם ידעתם את נפש הגר'... ולכן, בוא לא נשכח שכך בדיוק היו גם כל החרמות והגידופים וההשמצות שעשו מחרחרי ריב בכל הדורות נגד גדולי ישראל בתורת הקבלה ובתורת החסידות, ובתוכם נגד רבנו מוהר"ן ומוהרנ"ת ואנשיו, שלקחו כמה וכמה לשונות תמוהים ועמוקים, ותלו עצמם בוקי סריקי להוציא לעז, וכמבואר גם ב'ליקוטי הלכות' הלכות מילה, ועוד בכמה מקומות במכתבי מוהרנ"ת. ולכן, צריכים אנחנו להיות זהירים ביותר שגם כאשר רוצים כעת לצאת בהבהרה נגד הדברים האלו, שהם יהיו תמיד במגבלות ובפרופורציות נכונות ומתאימות ולא לשבור את כל הכלים.

לכן, ידידי, את הכול, ממש את הכול, כן, גם את העניינים הקשים שיש מסביב לכל הפרשיה הכאובה של ר' לייזר ברלנד הי"ו, וגם בכל העניינים של הסגנונות הקשים של הספרים 'הכתב בין האילנות' ו'אמונת חכמים כהלכתה', את כל זה אפשר לתקן, ובאופן הרבה יותר טוב גם לטווח הקצר ובוודאי לטווח הארוך, כאשר יוצאים בהבהרה אך ורק מתוך 'מתינות', ומתוך לשונות של 'אהבה' ו'חיבה', ומתוך רצון של 'לקרב' ו'לא לרחק', ומתוך מטרה אחת ויחידה לגלות ולפרסם שלא כל דבריהם אמת ולא כל הדברים מדויקים ולא כל דבר צריך לקבל כתורה מסיני... ובכך שמגלים את דעתנו דעת תורה האט מען יוצא גיווען לגמרי ידי חובתנו...

הנני חוזר ומבהיר, מצד אחד אני לא אומר שצריך בדווקא לשבת בספסל אחד עם מאן דהוא, ולא צריך בדווקא להתוועד עם אף אחד, ובוודאי שלא צריך לקבל ולהסכים עם כל דעה של כל אחד... אבל מצד שני גם לא צריך לשבור כלים ולהשמיץ בצורה יוצאת דופן של 'שבתי צבי' ו'שבתאות' ו'כת שבתאית' ו'שבתאיים'... יש גם דרך של אמצע, יש דרך של להביע דעה ברבים ובכל זאת להישאר עד כמה שאפשר נקי ומכובד, זה אפשרי, זה נצרך זה גם מתחייב...

ובוודאי שעל כל בעל מחבר ספר מוטלת החובה והזהירות הגדולה והעצומה, אפילו כשהוא כותב דברים שהם מבוררים בתכלית הברור, קל וחומר שכאשר כותבים דברים שהם לא ברורים בתכלית הברור בהבנת הדברים, שצריך לשים מחסום לפה ומחסום ליד לא לכתב מה שיכול לגרום כישלון... אבל עדיין יש בוודאי מקום לדון לכף זכות ולהטות לכף זכות ולברוח ממחלוקת ולא לשבור את הכלים לטעון שיש כאן שבתאות ומעשה ש"ץ...

ידידי, להלכה ולמעשה:

אני עשיתי ואני עושה ואני יעשה, בעזרת השם, כל מאמץ להישאר תמיד בצד של האנשים שינסו בכל כוחם 'ללמד זכות'. ו'ללמד זכות' זה לא, חלילה, על עצם המעשים האסורים עצמם... כי 'ללמוד זכות' זה בראש וראשונה להיות תמיד עם מוח ודעת שגם על רשע מרושע ממש יש עדיין מקום לומר 'איך יכול להיות שלא עשה איזה טוב מימיו' (וכמבואר בארוכה גם בליקו"מ ח"א תורה רפ"ב)... ו'ללמד זכות' הכוונה היא גם לנסות ולהמעיט קצת, בכל מה שאפשר, בחומרת המצב של העובר על איסור, כאשר אפשר למצוא מחשבות ורעיונות שמוכיחים שאין כאן רצון אמתי ושלם לעבור מעשה איסור ממש, רק יש צדדים אחרים בעניין, שהם הם שמביאים אותנו למצב הזה, לעשות מעשה שנראה על פניו כאילו הוא עובר עבירה, חלילה, או שמביא אותו לידי מצב לומר ולדבר דברים שליליים מסוימים... (וכמבואר בליקו"מ ח"א תורה ו' בסופו, וכמובן גם משיחתו של רבנו מוהר"ן שיחת הר"ן קפב) בכל הקשור גם למחלוקות שהיה עליו).

ובכן, בדיוק כמו שאני מבין היטב את שורש מחלוקותם של כל מתנגדיו של ר' לייזר הי"ו, ואף גם את מחרחרי הריב, ואני גם משתדל בכל כוחי, בעקבות כך, 'לדונם לכף זכות', ואני אומר לעצמי שכנראה היצר הרע התלבש בהם במצוות התוכחה יותר מידי, ולנגד עיניהם מצטייר שיש כעת סכנה גדולה לכלל חסידות ברסלב מהטעויות שיש אצל ר' לייזר ברלנד הי"ו ואנשיו שיחי'... ובכל זאת אני גם כותב לך במפורש שטעות חמורה המה טועים ובדרך מסוכנת ביותר המה מתנהגים...

בדיוק כך אני גם מבין היטב את כאבם ומרגיש את בלבולם של כל תלמידי ר' לייזר, ולכן אני מבין שיכול להיות, שאולי יש ביניהם אשר כעת הם יכולים לטעות טעות חמורה ולומר כדברים החמורים האלו, שישתמע, חלילה, מתוך שגגת לשונותם, כאילו ויש מקום לומר שצדיק יכול לכתחילה לעבור עבירות, רחמנא ליצלן...

על אף שאני חייב לציין שעד עתה, אנוכי באוזני עוד לא שמעתי ואנוכי בעיני עוד לא ראיתי את הדברים בצורה המפורשת הזאת... ואדרבה, אני רק רואה, כאמור, שגם הם בעצמם מתפתלים בפיתולים מסוימים מסביב לרעיון זה... ואני גם רואה שגם הם מנסים בכל מיני אופנים לדייק ולומר 'שמה שנראה מול עינינו כעבירה חמורה הרי שאצל הצדיק יכול להיות שזה לא עבירה'... והם מדייקים לכתוב "מה שנראה מול עינינו", כאילו שבאמת אין כאן עבירה רק זה נראה לנו כעבירה...

ועיין היטב, כדוגמא לדבר, במה שכתב בעצמו בעל המחבר 'הכתב בין האילנות' בעמוד עו' בהערה מספר 112 וזה לשונו:

"יש להיזהר בעניין זה מאוד, שלא יהיה פתח לבעלי תאוות להטעות את העולם לומר שכל העבירות שלהם, הם עושים אותם לשמה, כמו שהיה אצל כת הש"ץ ימ"ש, שהתירו את כל האיסורים שבתורה, בברכת 'מתיר אסורים', ה"י, וכבר דברו על זה הרבה גדולי ישראל, ובתוכם הרמח"ל בקנאת ד' צבאות שכתב שם בין היתר: "אפילו עבירה לשמה לא תהיה אלא בהוראת שעה ולא ח"ו להתיר איזה איסור אפילו קל שבקלים לעצמו לתמיד וכ"ש לרבים", ועיי"ש עוד שמשפיל ומבזה מאוד את כת הש"ץ ימ"ש שפירשו עניין זה לפי רצונם, והפכו את כל התורה כולה ה' ישמור. לכן צריכים אנו להיזהר מאוד מדברים אלו ולא לעשות מהם איזה מעשה ח"ו, וכל הסיבה שהצדיקים דיברו על זה הוא רק ללמד אותנו להבחין בין הטוב והרע האמת והשקר ... כי אם יבוא מישהו כמו ש"ץ ימ"ש שלא היה מוחזק כצדיק אף פעם, (ולא היה בקי בתורת הנגלה כלל, והיה משתמש רק בקבלה מעשית והזכרת שמות של קדשה וטומאה יחד), וכבר מגיל צעיר מאוד התחיל לעשות דברים נגד התורה בפרהסיא והורה לכולם לעשות כמוהו שנדע ונבחין להתרחק ממנו ומתלמידיו מאוד מאוד..."

לדעתי, צריך לפרסם כמה שיותר גם את הדיבורים האלו של בעל המחבר הזה בעצמו, (על אף שיש לי, כאמור, הרבה הסתייגויות, אחרות, מכלל עצם ספרו, שזה נוגע בעיקר ממה שהופך את ר' לייזר ל'צדיק הדור' של דרגת 'כמוני ממש' כמו 'רבנו בעצמו', וכל'מלך המשיח' שעומד להתגלות...), אבל לפחות נהיה אמתיים, ונודה על האמת, שגם בעל מחבר זה בעצמו עושה בכך כל מאמץ, לפחות להיות נזהר, לא להיכשל ולא להכשיל ב'שבתאות'...

וכמו כן עשה גם ר' יהודה אשר גולדבלום בספרו 'אמונת חכמים כהלכתה' שכאשר מתייחס שם בתוך ספרו (ובל נשכח שזה ספר גדול ממדים, עם תרט"ו עמודים מלאים חידושים נפלאים בנויים ומיוסדים על תלמוד בבלי וירושלמי רמב"ם טור ושו"ע ומדרשי חז"ל וספרי חסידות וספרי רבנו...) ושם בעמוד רפ"ח כאשר מתייחס הפעם היחיד והיחידה באופן ברור וגלוי לעניין מכשולות וחטאי הצדיק הוא נזהר במאוד לכתוב בתחילת דבריו זה לשונו: "שהרי אין מדובר בהיתר מיוחד, חס ושלום, שניתן לצדיקים לעבור מידי פעם עבירות חס ושלום..." הרי לנו איך שגם הוא נזהר להקדים את ההערה הנחוצה הזאת. לכן, על אף שבוודאי צריך לצאת בהבהרה ברורה נגד הלשוניות האחרים המובאים שם, בהמשך דבריו, אבל עדיין יש עוד מקום רב גם לדונו לכף זכות, ולא לצאת עליו בהכרזה של 'שבתאות'...

ולכן, אם באמת ובתמים רוצים ומעוניינים להציל אותם מטעותם, חייבים לפנות אליהם, כאמור, אך ורק מתוך כיון ודרך של 'אהבה' ו'חיבה', 'עין טובה' ו'נפש חפצה', והרגשת אמת של 'חברים כל ישראל'... ורק מתוך מקום זה להוכיח אותם ב'אהבה גמורה' ולהראות להם איך שטעות נוראית הם טועים...

ובכלל, לדעתי, צריך לחזור שוב ושוב על נקודה ברורה עד למאוד, והיא, שכל עוד ר' לייזר עצמו לא קם על רגליו להודיע ולפרסם בשער בת רבים: שכל מה שאומרים עליו שהוא עבר איסורים בענייני קדושה וטהרה - אמת הדבר! והוא מודיע לפני כולם שהוא היה צריך לעשות אותם... כי זה היה תיקונים... והוא ימשיך לעשות אותם... כי זה ענייני תיקונים... כל עוד ר' לייזר לא אומר את זה (וברוך ד' שהוא לא אומר את זה... וזה ההבדל הגדול והמשמעותי ביני לבין שאר מחרחרי הריב... כי הם עומדים ומצפים בכל יום לומר מתי כבר יבוא היום והרגע הזה שר' לייזר יכריז את זה... דוק היטב והבן... ההבדל בין שמים לארץ ביני לבינם...). לכן, כל עוד ר' לייזר לא מכריז, ברוך ד', כדבר הזה, (ועוד ההפך ממש, שכמה וכמה ממחרחרי הריב בעצמם מעידים שר' לייזר התוודה בפניהם שהוא אכן נכשל והוא צריך לחזור בתשובה והוא צריך כפרת עוונות...) הרי שבוודאי ובוודאי חובה כפולה ומכופלת מוטלת עלינו החובה לדונו לכף זכות ולהפוך בזכותו ולהעמידו בקרן אורה בכדי שיחזור בתשובה, ויוכל לשוב ולהנהיג את כל אלו, שבבחירתם יחליטו שהם רוצים, גם כהיום, לקבלו כרב ומנהיג... כן, גם אחרי שעבר עליו מה שעבר, הם בכל זאת חפצים ורוצים להיות תחת כנפיו ולקבלו כרב ומנהיג... זה בחירתם! ומותר להם לעשות זאת!

(וזאת לדעת, ידידי, שמחרחרי הריב בעצמם מרמזים ומעידים כעת בשער בת רבים, כפי שפורסם בקלטות של השיעורים האחרונים של ר' לייזר חשין, בו הם מודים ואומרים, כהיום, שאכן הם הם שעמדו מאחורי התכנית הזדונית הזאת להוציא את ר' לייזר ל'גלות'... ועוד מרמזים בדבריהם שהם גם עשו אתו אז תנאי כפול ומכופל שמשם ב'גלותו' יתנתק כליל מכל אנשי קהילתו... ולכן אומרים כעת מחרחרי הריב הללו שהיות שר' לייזר לא שמע בקולם, והוא החזיר אליו את אנשי קהילתו למקום גלותו, לכן כעת אחת דתו להמית... ואני עומד מן הצד ושומע דבריהם ותמה ומתמיה את עצמי: רחמנא ליצלן, מי התיר להם להתנהג כך עם 'אדם', 'תלמיד חכם', 'עובד ד' מנעוריו', שהוא גם 'רב ומנהיג בישראל'... שיש לו גם משפחה גדולה בישראל, ויש לו גם מאות ואלפים תלמידים, מי גילה להם רז זה משמים שכל כוחו של ר' לייזר לחזור בתשובה על מכשלותיו (אם אכן נכשל...) זה רק באמצעות זה שהוא יתנתק לגמרי מכלל כל אנשיו וקהילתו? ולמה לא לקחו בחשבון, אותם מחרחרי ריב, שאולי לא יוכלו בשום אופן לשלוט על אנשיו וקהילתו?! כפי שאכן קרה... כי הרי המציאות הראה שלא רק ר' לייזר החזיר אותם אלא שחלק גדול מאנשיו עשו מאמץ עליון במשך חדשים רבים למצוא את מקום גלותו ולבוא אליו לשם... ועיין דברים נוראים מה שפסק הרמב"ם, בנידון דומה, הובא בשו"ת הרמב"ם, ויובא להלן בנספח יא).

מה אומר לך ידידי, הלוואי שיתרבו עוד ועוד מתוך אנ"ש שילכו בדרך זו, דרך של לימוד לכף זכות, כפי שרבנו הקדוש מגלה לנו בליקוטי מוהר"ן ומוהרנ"ת בליקוטי הלכות ושאר ספריו וכל אנשי שלומנו בכל הדורות כולם, וגם כעת, בכל המחלוקת הקשה שיש מסביבנו, שיתחילו לדון לכף זכות גם את ר' לייזר עצמו, וגם את אנשיו, שמתוך כך, בפרט בכוח הרבים, אכן יאירו עליהם את האור הגדול של 'כף זכות' וישובו להיות יהודים כשרים נאמנים לד' ולתורתו בלי שום סטייה קלה מד' אמות של הלכה.

ואדרבה, יקומו כמה שיותר מאנ"ש ויפנו אל ר' לייזר ברלנד הי"ו ואנשיו, מתוך 'אהבה' ומתוך 'כבוד' ומתוך 'לדון לכף זכות', בכתב ובעל פה, ובערך כדברים הללו יאמרו לו ולהם:

ר' לייזר ר' לייזר, זכרנו ימים מקדם, עת היית יושב מסביב לר' לוי יצחק בנדר ז"ל, יחד עם כל שאר אנ"ש התמימים והישרים, ושתיית בצמא את דבריו יחד עם כל אנ"ש, זכור נא ר' לייזר כמה ר' לוי יצחק עשה מאמץ עליון שכל עניני ההנהגה בברסלב לא יהיו תחת מסווה של 'פרסום' ו'אדמורו"ת' ומחשבות של 'רוח הקודש' ו'צדיק הדור'... חזור בך, אם כן, ר' לייזר! חזור בך מההנהגה הזאת, של להשאיר מקום לספק ולתת תחושה לכל האנשים הסובבים אותך, כאילו ומדובר שאתה הוא ה'צדיק הדור' ועוד בדרגת 'כמוני ממש' ועוד זה שעומד להיות מלך המשיח...

ר' לייזר! אתה הרי הנך יודע, כאמור, עד כמה כל זקני וחשובי אנ"ש ובראשם ר' לוי יצחק ז"ל ברחו כמטחוי קשת מכל סממן של פרסום... ולכן, מי כמוך ר' לייזר שיודע גם לספוג בזיון... עמוד נא! קום נא! והודיע נא! השכם והערב, לכל האנשים שסביבך, שיפסיקו גם הם מלחשוב ולומר כדברים האלו עליך... ובכך תבוא שוב לארץ הקודש ולירושלים עיר הקודש להנהיג את עדתך והאנשים שסובבים אותך כראוי וכיאה למנהיגי אנ"ש, שמנהיגים את עדת צאן מרעיתם ללמוד ולקיים את תורת רבנו הקדוש מוהר"ן ותלמידו מוהרנ"ת מתוך אמונה תמה ונקייה שרבנו הקדוש הוא, ורק הוא, הצדיק הדור גם בדורנו זה עד ביאת משיח צדקנו...

ר' לייזר ר' לייזר, מי כמוך יודע לעשות את הנחוץ כעת, החכמה והפיקחות שלך הם הרי ידועים, הגדולה שלך והכוח שלך לספוג ביזיונות גם הם ידועים ומפורסמים לכל, ולכן:

היות שרק אתה בעצמך הנך היחיד האמתי שיודע את האמת האמתית אם נכשלת, חלילה, במעשים שמיחסים עליך, למחצה לשליש ולרביע, ואם לא... ולכן, ממה נפשך, אם הנך יודע את האמת האמתית שלא נכשלת במה שמוציאים עליך דיבה (וכמו שכולנו אכן

מצווים על פי הלכה לקוות להאמין ולבטוח שאכן זה האמת... ואשרי מי שחושדים בו ואין בו...), אם כן, עמוד נא! קומה נא! והודיע נא! את אמיתתך ברבים!!! ובכך תוריד את החרפה וגם את הסכנה שיש אצל כמה מאנשיך, שחושבים לומר שגם אם חטאת הרי היה מותר לך, חלילה, לעשות כדבר הזה...

ואם, חלילה, והאמת היא שאתה יודע שאכן נכשלת, אפילו רק למחצה לשליש ולרביע, הרי מי כמוך, מי כר' לייזר, שיודע את גודל כוחה של תשובה!!! ואם כן, חזור בך בכל לב... ועליך יהיה נאמר מה שאמרו חכמים: אשרי הדור שהנשיא מתוודה על שגגותיו ועל זדונותיו... ובכך הרי תלמד את כל קהל עדתך עד כמה שצריך להיות נזהר מעתה בכל דיני איסור ייחוד... ואיך שגדול כקטן צריך להיות נזהר ונשמר כבבת עין על כל פרט ופרט של כל סעיף וסעיף בכל הד' חלקי שולחן ערוך... וכי אין 'ביטוח' גם לגדול שבגדולים... ובכך עולמך תראה בחיך!... כי תוכל בוודאי להיות מגדל-אור לכל האנשים שסביבך בכפל כפליים...

ואתם אנשי קהילת 'שובו בנים', אתם האנשים הכשרים שמסתופפים בצלו של ר' לייזר ברלנד הי"ו, אתם האנשים הכשרים שעובר עליכם זה כמה שנים רדיפות וביזיונות נוראים ועצומים, אשריכם! מה טוב חלקכם! אשריכם שזכיתם לברוח מטומאת הבלי עולם הזה ולחזור בתושבה שלמה לפניו יתברך שמו! אשריכם שהנכם משקיעים יומם ולילה בעבודת השם יתברך, בלימוד התורה וקיום המצוות ועבודת התפלה, וללכת בדרכי הנהגת רבינו הקדוש מוהר"ן ותלמידיו מוהרנ"ת ותלמידי תלמידיו. אשריכם שאתם מסתופפים בצלו של מנהיגכם ר' לייזר ברלנד הי"ו ושותים בצמא את דבריו דברי אלוקים חיים ליראה את ד' הנכבד... עשו מהיום מאמץ כביר ועליון שכל השיג-ושיח ביניכם יהיה אך ורק על פי המסורת המקובלת בכלל ישראל, בשמירת כל סעיף וסעיף של כלל כל הד' חלקי שולחן ערוך, ועל פי המסורת של כלל חסידי ברסלב שהצדיק הדור היחידי העוסק בתיקון נשמות ישראל הוא רבינו הקדוש מוהר"ן עד ביאת משיח צדקנו. והמשיכו גם, כדרככם בקודש, לעשות כל מאמץ מצדכם, לא להשיב למחרפכם דבר, לא במחשבה לא בדיבור וכ"ש לא במעשה... ובכך תגרמו, מצדכם, להשקיט את רוחות הסערה מסביבכם, ויבוא שלום על ישראל...

כן, ידידי, כהנה וכהנה, צריך לראות ולהשתדל להרבות בדברי 'אהבה' ו'חיבה' ו'תוכחה מגולה מתוך אהבה מוסתרת' גם לר' לייזר וגם לאנשיו – כי רק זה הדרך ישכון אור...

כי העצה האמתית והעיקרית בכל הסיפור הכואב הזה, אם רוצים באמת ובתמים לעזור ולהגן ולהושיע ולהציל, הרי שכמה שיותר מאנ"ש שיקחו על עצמם לעשות כל מאמץ לפנות ולפגוש את כלל אנשי ר' לייזר, בכתב ובעל פה, ולדבר אליהם אך ורק מתוך לשונות של 'אהבה' ו'חיבה' ו'רצון טוב' ו'עין טובה', ולהראות להם באמת ובתמים שאין אנו מחפשים את הקלקול... ההפך, אנחנו מחפשים רק את התיקון... ככה יצילו יותר ויותר מכלל אנשי ר' לייזר לטעות חלילה יותר ויותר...

ידידי, אתה כותב לי שיש כאלו מאנ"ש שמדברים גם נגדי כעת ברבים... מה אומר לך? אינני יודע על מה אתה מתכוון שפגעו בי... בינתיים לעת עתה לא הגיעו לאוזניי דברים של אף אחד הפוגעים בי אישית... ואף אחד ממחרחרי הריב לא פנו אלי בכלל, בתקופה האחרונה, לדבר איתי ולברר איתי מה דעתי על כלל עניין זה... יש כאלו ששולחים לי מיילים, כמוך, לברר דברים מסוימים, ויש כאלה שכותבים לי במיילים קצת דברים יותר בוטים, אבל עדיין זה בגדר המובן..

ויהי רצון שנזכה לקיים מעתה באמת ובשלמות "והמשכיל בעת ההיא ידום" ... ותשקע בקרוב אש המחלוקת ויתרבה השלום...

ידידיך החפץ בשלומך

ברוך מרדכי

(מוטה)

פראנק

נספח א

בס"ד

ליל שישי לסדר 'ויהי ביום השמיני קרא משה' - כה' ניסן ה'תש"ע - עשרה ימים למב"י
כאן אומן ליד בית ציונו של קודש הקדשים - רביה"ק מוהר"ן מברסלב זי"ע ועכי"א

אל כבוד ידידי ורעי, משכבר הימים ר' יהודה אשר גולדבלום הי"ו

חבלים נפלו לי בנעימים אף נחלת שפרה עלי עם גליוני הספר הנפלא 'אור
הצדיק', ועל אף שאין מוזכר בו, אפילו לא ברמז, מי מחברו, בכל זאת שמעתי
מאחורי הפרגוד שאתה עומד מאחורי בניית הבניין הנפלא הזה.

הספר נמצא איתי כבר כמה ימים ועברתי על כל חלקיו כמה פעמים, ובמיוחד
עתה בעומדי מול קודש הקדשים ליד בית ציונו הקדוש אשר באומן, הנני חוזר
עליו שוב ושוב בכמה וכמה אופנים.

כבר שמעתי רבות, מכמה וכמה כיונים, בין אנ"ש, אודות הביקורת – החיובית
והשלילית, על ספר זה.

וכדרכה של תורה, אמרתי ארוצה אליך בכמה וכמה שורות של דיבורים ואענה
אף אני את חלקי לראות ולשמוע מה תשיב דבר.

בראש וראשון, יישר כוחך על הליקוט הנפלא והבניין הנפלא שהצלחת להוציא
מתחת ידך בכל הנושא הנפלא הזה של 'ויאמינו בד' ובמשה עבדו'. זה בודאי
יגרום להרבה דיבורים ומחשבות ותוצאות טובות בין אנ"ש לדורותם.

הן אמת, שבמחשבותיי עלתה מיד, וכמה כמה פעמים במהלך לימוד כל פרקי
הספר, שהרחקת לכת, והרחבת פסיעות, וממילא נגרם עירובי תחומין, במקום
הקודש והמקדש. ובכדי לא לטעות מאומה אפרט את כוונתי:

זה ודאי, ואין ספק בכך, שיש בכל דור ודור צדיקים, וצדיקים אמתיים.
מנהיגים, ומנהיגים אמתיים. ולא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה, והצד
השווה שבהם שכולם אהובים כולם ברורים כולם גיבורים כולם עונים באימה
ביראה ואהבה לעשות נחת רוח ליוצרים ולגרום לנפשות ישראל בכוחם
להתקרב להשם יתברך בענייני סור מרע ובענייני עשה טוב.

וזו ודאי, ואין ספק בכך, שאסור לאף אחד מאתנו לזלזל, ולו בנימה קטנה
ביותר, נגד אף אחד מכל אותם הצדיקים והמנהיגים, כי בוודאי לא מחשבותינו
מחשבתם ולא דרכנו דרכם, ויש בוודאי בכל מעשיהם הרבה מחשבות טובות

והרבה כוונות טובות, וגם כאשר נדמה לנו שטועים המה בעניין מסוים הרי בראש וראשון צריך זהירות גדולה להחליט על סמך שכלנו מיד שאכן טועים המה... וגם אם אכן מתברר על דעת רבים וטובים מאתנו שיש, חלילה, טעות מסוים בדבר מסוים, הרי בכל זאת יש להם לאותם צדיקים ומנהיגים את הסייעתא דשמיא שלהם לתקן במהרה את טעותם בכדי שלא יצא מכשול על ידיהם... ולא על אנשים כערכינו להתבטא נגד טעותם, ובוודאי שלא לזלזל, חלילה, בכבודם, אלא כדרכה של תורה מותר ואף צריך, בעיתים מסוימים, לבוא מתוך יראת הכבוד, ולשאול: מורי ורבי הלוא כך וכך כתוב בתורה?...

וזה גם בוודאי שעל כל אחד ואחד מוטל החובה להסתופף ולהסתובב הרבה ליד אותם הצדיקים והמנהיגים ולשמוע תורתם ולראות עבודתם וליהנות מעצתם ולינוק שפע מאור תורתם ומעשיהם הטובים וגם להתברך ולהיפקד דרכם בישועה ורחמים ברוחניות ובגשמיות.

ובדרך כלל, על אף שהחובה על כל אחד לחפש ולבקש צדיקים ומנהיגים שיוכל דרכם להתעורר ולהתחזק בענייני עבודת השם בסור מרע ועשה טוב ולינוק מאור תורתם ועצתם, הרי בכל זאת רואים במוחש שבעניין זה של התדבקות והתקשרות לצדיקים ומנהיגים שבכל דור ודור הרי שמשמים כבר מסבבים, על פי חשבונות עמוקים ונסתרים של שורשי נשמות, שאחרי כל החיפוש והבקשה האמתית של כל אחד ואחד על עניין זה, הרי בכל זאת בסופו של דבר התוצאה היא שיש מי ומי שמדבק עצמו ביותר ובעיקר לצדיק ומנהיג זה, ויש מי ומי שמדבק ומתקשר ביותר ובעיקר לצדיק ומנהיג אחר. ויש מי ומי שמסתופפים ומדבקים ומתקשרים ויונקים מכמה וכמה צדיקים ומנהיגים... ואין בכל אלו שום חסרון, אדרבה ואדרבה, כך נאה וכך יאה...

ולכן, כל הלשונות הרבים והנפלאים, שהצלחת לאסוף כעמיר גורנה, מספרי רבנו הקדוש קודש קדשים מוהר"ן זי"ע ומדברי תלמידו המובהק מוהרנ"ת זי"ע ומדברי כל התלמידים האחרים שבכל דור ודור, כולם אהובים ברורים נחמדים לעד ולנצח נצחים, ותמצית היוצא מדבריהם: שיש על כל אחד את החובה לחפש ולבקש צדיקים ומנהיגים בכל דור ודור ולהסתופף ולהסתובב סביבם ולשמוע תורתם ולראות בעבודתם ולהתברך מפיהם בדבר ישועה ורחמים.

ועל אף שבוודאי יש הבדל בין צדיק וצדיק ובין מנהיג למנהיג, ולפעמים יש גם הבדל בין דור לדור, כפי ערך ירידת הדורות, עם כל זאת, כמו בכל ענייני עבודת השם המובאים בכל התורות והמאמרים שבוודאי שהם שייכים לכל אחד ואחד בכל דור ובכל זמן ובכל מקום, הגדול לפי גודלו והקטן לפי קטנו, כמו כן ממש גם בעניין ההתקרבות לצדיקים ומנהיגים, בוודאי שיש בכל דור ודור צדיקים ומנהיגים שאפשר וצריך לקבל מהם וליהנות מתורתם עבודתם ועצתם.

(ולדוגמא בעלמא:

ודאי שמצד אחד המצב כהיום היא שבית המקדש נחרב ובוטל עבודת הקרבנות וזה חסרון גדול ועצום בבני ישראל ועל זה בוכים ומבכים...

ומצד שני כבר גילו לנו חכמים 'ונשלמה פרים שפתינו' ו'בתי כנסיות הם מקדש מעט' וכדומה...

וכי יעלה על הדעת שבגלל זה צריכים אך ורק לשמוח עם ה'ונשלמה פרים שפתינו' ועם ה'מקדשי מעט' ולשכוח, חלילה, לרגע את חסרון הבית המקדש?!...

בדיוק כך גם לגבי החיסרון הנורא והאיום שיש לנפשות ישראל על הסתלקות הצדיקים הגדולים המופלגים במעלה מאוד מאוד, במיוחד אותם היחידים שביחידים שדרכם נעשים תיקונים נפלאים בכל נשמות ישראל באמצעות כל פעולותיהם עצותיהם תורתם ומעשים טובים שלהם... ועל זה ודאי קא בכינן, ומשתוקקים ומתגעגעים מתי נזכה שוב לראות פני אלוקים...

ומצד שני, ודאי שיש, בכל זאת, בכל דור ודור, צדיקים ומנהיגים אמתיים, ואין דור יתום, וגם דרכם נעשים באיזשהו בחינה ובזעיר אנפין עניינים רמים ונשגבים...

אבל בוודאי שמשום כך לא נחשוב לרגע, חלילה, שלא חסר לנו כפשוטו לחזות בנועם ד' ולבקר בהיכל אותם הצדיקים האמתיים, היחידים שביחידים, יחידי הדורות, תקוות כל הדורות...)

אבל, ידידי ר' יהודה אשר הי"ו, בדעתי שצריך הנך, מהר ככל האפשר, לצאת בגילוי דעת ברור וצלול, בכדי לא לעשות חלילה בכייה לדורות, בעניין דק מן הדק שיש בכל עניין זה של האמונה בצדיקים והמנהיגים שבכל דור ודור.

ואפרט לך היטב הדק היטב את כוונתי:

היות שמטרת הבניין הנפלא שבנית היה בכדי לחדד באר היטב את העניין הלזה של החיוב של ההתקרבות וההסתובבות וההסתופפות סביב אורם הנפלא והנעים של הצדיקים והמנהיגים שבכל דור ודור, אינני יודע אם אכן כוונתך גם לומר כדברים שאכתוב להלן, או שחלילה יש אכן משמעות הפוכה מתוך דבריך... ולכן, בנקודה חשובה ויסודית זו אני חושב שהנך צריך לעשות גילוי דעת ברורה על כוונתך האמתית, גם בכדי לברר את האמת, ובעיקר בכדי שלא יצא מכשול תחת ירך.

וכוונתי:

כל עניין זה של החיפוש והבקשה וההתקרבות וההתדבקות והתאספות סביב הצדיקים והמנהיגים שבכל דור ודור ולשמוע תורתם ולראות בעבודתם ולקבל עצתם ולהתברך מפיהם ברוחניות ובגשמיות, כל זה אינו נוגע כלל וכלל לכל העניין של התיקונים בנשמות ישראל שנעשים על ידי הצדיקים היחידים, יחידים שביחידים, יחידי הדורות, שורש נשמות כל כלל ישראל בכל הדורות, שהם, ורק הם, העוסקים תמיד בתיקוני הנשמות של כלל ישראל, בכלליות ובפרטיות ובפרטי פרטיות... וכל דבר ודבר שהם מצווים הרי אין זה רק איזה שהוא עצה איך לסור מרע ואיך לעשות את הטוב... אין זה רק איזה הנהגה טובה ועצה טובה הנוגע לחיי היום-היום הרוחניים והגשמיים... וכל

ההסתובבות וההסתופפות סביבם לא היה רק בכדי לשמוע את תורתם ולראות בעבודתם ולקבל עצתם ולהתברך מפיהם, שבוודאי גם זה היה, וגם זה היה חלק חשוב ביותר, אבל עיקר העיקרים היא שבכוח כל עצתם ובכוח כל דיבורם שנמשך מגנזי מרומים היה בהם עניין של תיקונים נפלאים ונוראים בשורשי תיקוני הנשמות... וכך גם נמשך על ידם עד עצם היום הזה... וגם דבר קטן ביותר שהם מצווים, הרי בשרשו הוא עניין רם ונישא אשר אין חקר ואין תבונה בהם.

ולכן, חלילה לנו לערבב חול בקודש, חלילה לנו לקחת את ההתקרבות לצדיקים ומנהיגים שבכל דור, אשר חובה קדושה היא, ולערבב אותו יחד עם הציות המוחלט לכל דבר גדול וקטן שמצווים עלינו יחידי הדורות, אשר כל עסקם זה רק בעניין תיקוני הנשמות של כל אחד ואחד מאתנו מתחילת היווצרות הנשמה ועד סוף תיקונה לחיי הנצח...

(ולדוגמא בעלמא:

כמו שמצאנו גם בהלכות התורה שבנגלה, שאי אפשר ואסור לנו לערבב מצוות דאורייתא עם מצוות דרבנן יחד עם כל המנהגים הטובים של כל ישראל על עדותיהם ומנהגיהם השונות... כי דאורייתא לחוד ודרבנן לחוד ומנהגים טובים לחוד... וצריך להיות מורה הוראה מומחה בכדי לדעת להבדיל ביניהם ולדעת מתי אפשר להקל ומתי צריך להחמיר והכול גם כפי שורש העניין של כל פרט ופרט...

כי גם על פי פנימיות התורה יש כוונות נפרדות בכל מה שהוא דאורייתא ובכל מה שהוא דרבנן ובכל מה שהוא עניין ומנהג, על אף שאת כולם צריכים לקיים מתוך יראה ואהבה, וכולם אהובים וברורים, עם כל זה יש לכל דבר את הגדר שלו ואת הבחינה שלו...)

מחשבה זו הייתה תמיד מחשבת אנ"ש בכל הדורות כולם, כאשר שמענו מפיהם כמה וכמה פעמים, כאשר אתה בעצמך כותב שזאת הייתה המסורת שבעל פה הגלויה והמדוברת שנמסרה מדור לדור...

ולכן, היות שזאת היא המסורת מדור לדור, גם בכתב וגם בעל פה הגלויה והמדוברת, זה לא משנה כלל אם אכן צדקת בדברך על הרצון של ה'לכתחילה' של רבנו למסור סוג הנהגה גלויה אחרת למוהרנ"ת ושכך יימשך בכל דור ודור...

כי גם לו יהי כדברך שהיה זה הכוונה ברצון של רבנו שמוהרנ"ת יבקש ויפציר ממנו בחזקה לתן לו הדרכה וצוואה מפורטת ואז היה נותן לו כדברך צוואה זו, הרי סוף כל סוף לא זכינו לכך, ואם לא זכינו לכך הרי זה אומר שמאז והלאה ההנהגה היא באופן אחר, כפי שאכן רואים במוחש שזאת הייתה למעשה ההנהגה בכל הדורות, גם בחיי מוהרנ"ת ומאז פטירת מוהרנ"ת ועד עצם היום הזה...

כי בכל דור ודור היו הצדיקים והמנהיגים שבין אנ"ש משתדלים בכל כוחם להתנהג אך ורק באופן של צדיקים ומנהיגים שהם בהגדרה של תלמידים... ודבר זה בא לידי ביטוי רב בשני אופנים, גם חיצונית וגם פנימית:

כי בהנהגה החיצונית, ראו עין בעין ובחוש עד כמה הצדיקים והמנהיגים שבכל דור ודור בין אנ"ש היו מתרחקים תמיד באופן חיצוני מכל גינוני הפרסום והכבוד שנהוג בין האדמורי"ם... והיו מגלים תמיד דעתם לפני תלמידיהם שעם כל הכוח והיכולת שיש להם בלהעביר את דעת רבנו הצרופה לדור שיבוא אחריהם ולכן היו מידי פעם גם מדברים וגם מרמזים על עניין ההסתופפות סביבם בכדי לחפש ולבקש הדק היטב את ההתקרבות לרבנו על ידם, עם כל זה היו מדייקים בכל עת להבהיר היטב שאין הם בהגדרה של רבי ומנהיג כפי הנהוג אצל חצרות החסידים האחרים...

ובהשקפה הפנימית היו משתדלים כל אחד ואחד מהמנהיגים שקמו בתוך אנ"ש לברר תמיד בין אנשיו שאין בהם שום כוח ועניין של תיקון נשמות ישראל, כי זה היה דרכם תמיד להעביר לכל שומעיהם שכל עניין זה של תיקוני נשמות זה דבר שנתון אך ורק ליחידים שביחידים יחידי הדורות שהם תקוות כל הדורות...

ובכל דור ודור עד עצם היום הזה רואים שכל מי שמשנה בעניין דק ונעלה זה הרי שידו על התחתונה... והוא לאט לאט יוצא מכלל ההשפעה הכללית של אנ"ש... כמו שהיה אצל ר' נחמן פסח'ל אחרי מוהרנ"ת, וכמו שרואים בחוש בכל דור ודור עד דורנו זה, ויש בעניין זה פלאים ממש, ומפני כבוד הבריות טוב יותר לדום ולשתוק... אבל דוק ותשכח...

אינני יכול לומר לך במדויק מה הייתה המסורת ודיבורי התורה שבעל פה בפרטי פרטיות בדורו של ר' אברהם בן ר' נחמן ושל ר' אברהם שטרנהארץ ורבי שמשון ברסקי ר' יצחק ברייטער ור' שלמה גבריאל, ודאי לא בדורו של הרב מטשערין, כי אני לא שמעתי אותם מפה לאזן... אבל יכול אני לומר לך בוודאות את המסורת והתורה שבעל פה שבברסלב כפי ששמעתי בעצמי, וכפי שגם שמעו הרבה אחרים כמוני, מר' לוי יצחק בנדר ומסבי מורי ר' שמואל שפירא (כפי שכבר גם פורסם מכתבם וחתומת ידם בספר תמימי דרך יח') ומר' שמואל צ'צ'יק ומר' מרדכי אלעזר רובינשטיין ומר' מיכל דורפמן... וכמו כן תוכל לשמוע כדבר הזה גם בעצם היום הזה אצל רובא רובא מאנשי שלומנו החשובים שעודנו חיים אתנו בדור זה, אשר כל אחד ואחד יכול לגשת אליהם ולשאול את מחשבתם ולקבל את ההשקפה בעניין זה.

ולכן, ידידי ר' יהודה אשר הי"ו, שוב הנני מחזק ידך על הבניין הנפלא הזה שבנית על עצם חובת החיפוש והבקשה בכל דור ודור אחרי צדיקים ומנהיגים בכדי להתעורר ולהתחזק על ידם בכל ענייני עבודת השי"ת ולהתקרב באמצעותם בשלמות לרבנו הקדוש... אבל, שוב, עלינו נפל חובת היום לעשות בירור הדק היטב, בכדי שלא ניכשל, חלילה, בערבוב בין קודש לחול... ויפה שעה אחת קודם למנוע בכייה לדורות!

כי צריך להיות ברור לנו בכל הרמ"ח והשס"ה ומתוך הדרת ויראת הכבוד, שכל העניינים של תיקוני נשמות ישראל נעשים דייקא רק על ידי כל שמיעה וקיום של תורותיו ועצותיו של רבנו הקדוש, במיוחד בקיום העצות הכלליות והידועות שהם: לימוד הלכה בכל יום, וקיום עצת ההתבודדות והיישוב הדעת בכל יום, וההשתטחות על ציונו הקדוש במיוחד בשעת ההתאספות אצלו על ימי ראש השנה שלו... כמו גם על ידי עצם ההתקרבות אליו ולשמוע לכל דבריו דבר גדול ודבר קטן... ועם כל זה צריכים בכל עת ובכל דור ובכל זמן גם לחפש ולבקש את תלמידיו שבכל דור ודור... כי אותם צריך בוודאי לחפש ולבקש, בכדי לייקדם ולכבדם, לשמוע תורתם ולראותם בעבודתם, לקבל עצתם ולהתברך מפיהם בכל מיילי דמיטב בגשמיות וברוחניות.

ידידך הדורש שלומך לטוב

ברוך מרדכי פראנק

נספח ב

ראש חודש שבט ה'תשע"א

את אחי (מכלל אנשי קהילת 'שובו בנים') אנוכי מבקש - אל נא אחי תרעו

שלום לך.

בהזדמנות זו, כאשר אני שולח לך את ההזמנה לחתונת בתי שתחי', אני מוצא את עצמי מחויב לפנות אליך גם בפניה אישית (והפנייה הוא בלשון נוכח ובלשון זכר רק מטעמי נוחות...).

ידידי, כעת, כאשר הזעם, אולי, קצת נרגע. הקשב נא בשיא הרצינות לכמה שורות דלהלן.

אנא ממך - שומר תורה ומצוות! אנא ממך - חסיד ברסלב! אנא ממך - חבר בקהילת 'שובו בנים' של הרב שליט"א!

אני אישית הייתי רבות בשנים חבר אמיתי לכל אנשי החבורה הקדושה שמסתובבים סביב הרב שליט"א, הייתי בדרך כלל עומד נפעם מול ה'מעלות' וה'גדלות' שראיתי אצל רבים מאנשי הקהילה בכל הקשור גם בעניינים השייכים לי: 'בין אדם למקום' וגם היותם 'טוב לשמים'. ובכל זאת, פרשתי ונעמדתי בצד, בעיקר, בגלל שהיה לי קשה לסבול את החיסרון הגדול והנורא, שקיים, בכל הרבדים של ההירארכיה הקיימת בצביון הקהילה, בכל העניינים הנוגעים בי: 'בין אדם לחברו', ו'טוב לבריות', ו'הרגשת הכרת הטוב', ו'כבוד אמיתי לזולת', ו'התחשבות אמיתית בצרכיו של כל אדם אחר', גם כאשר זה לא תואם במדויק את רצונותיי ואת השקפתי. לצערי, בעקבות כך, רק מידי פעם בפעם אני נכנס להתחמם באווירה המיוחדת של המציאות שיש בחיי הקהילה הזאת.

אני פונה אליך, מתוך הכרות של שנים רבות על ההלך-רוח הקיים כמעט בכל תחומי החיים בקהילה. ואני פונה אליך בבקשה ובתחינה, גם בתור משקיף מבחוץ. גם בתור אדם שמעורה בחייהם של כלל חסידי ברסלב. וגם בתור אדם שמעורה רבות מחוץ למסגרות ברסלב, במיוחד בין רבים וטובים מאנשי חו"ל, שאני איתם בקשר רצוף, והם שואלים ומבררים כל מה שקורה בד' אמות של ברסלב...

כן ידידי, אם אכן החלטתך היא להישאר יחד עם שאר אנשי הקהילה סביב הנהגת הרב שליט"א, הרי שגם עליך מוטלת כעת חובת האחריות לתקן בהקדם האפשרי את חילול השם הנורא, וחילול שם רבנו, וחילול שם הרב שליט"א, וחילול שם כלל אנשי הקהילה.

1) מצד אחד, יכול להיות, שגם אתה היית, בשנים האחרונות, בין הנפגעים הרבים בכל הקשור לניהול הנהגת הכללים הנוקשים והאכזריים שנוהלו, באמצעות פקידים גדולים וזוטרים, בהכוונת הרבנית תחי' ור' נחמן שיחי', בכל הקשור לקשר עם הרב שליט"א,

ולכל הקשור לקשר עם כלל המוסדות והארגונים, הנופשים והפעילויות, ובכל הקשור לענייני ניהול וסמכויות והאצלת ולקיחת תפקידים, ובכל הקשור לענייני סכסוכי שלום-בית, ובכל הקשור לתרעומות בענייני ממונות, וכל כדומה לזה. ויכול להיות, שאחרי כל זה, גם אתה נעמדת, באמצע הרחוב, וצעקת, שלוש פעמים: אנחנו מוחלים לרבנית אנחנו מוחלים לר' נחמן. זה באמת טוב ויפה, זה באמת מרשים ומעורר השתאות. אבל, אם אתה מעוניין שהפצע שלך באמת יתרפא, לצורך כך צריך שהרבנית תחיל' ור' נחמן שיחיל', ו/או כל מישהו אחר שפגע בך - מהגדול שבגדולים ועד הקטן שבקטנים - צריך בהקדם, שגם הם יעמדו ויצעקו שלוש פעמים כפול שלוש: מחל לי! (והאמת היא: מספיק שהם יבואו אליך, אפילו רק פעם אחת, ובשקט, אבל מתוך כנות אמיתית ולב נשבר, ויבקשו ממך: אנא! מחל לי!).

(2) אבל, מצד שני, גם אתה צריך להבין, שאחרי ככלות הכול וגם אחרי כל העוול הנורא שנעשה לך, הינך בכל זאת חייב להרגיש תחושות של 'כבוד' ו'דרך ארץ' והרגשת 'הכרת הטוב', גם לר' נחמן שיחיל' וגם לרבנית תחיל'. כי בדיוק כמו ש'הם' צריכים להרגיש כלפיך רגשות של 'כבוד' והרגשת 'הכרת הטוב' מפאת תרומתך בעיצוב ובבניית הקהילה, הרי שבוודאי גם להם זכויות רבות בעיצוב חיי הקהילה. ולכן 'גם אתה' חייב להפגין את תחושת 'הכרת הטוב' שלך כלפיהם גם כלפי חוץ. וזאת, גם כאשר יש לך טענות אמיתיות נגד הרבה מאוד הנהגות שהם עשו, ומתוך כך מותר לך וצריך אתה לעשות כל מאמץ לגרום להנהגות הללו להיפסק וכמה שיותר מהר, אבל כל זה חייב להיעשות גם מתוך הודאה ברורה שהינך עדיין חש רגשות של 'כבוד' ו'התחשבות' ו'הכרת הטוב' לכל אותם דברים טובים שהם הצליחו להנהיג בחיי הקהילה.

(3) כמו כן, עליך להבין ולהפנים שהרב שליט"א ניחן בכוחות עצומים, רוחניים ומיוחדים, אשר הם באים לידי ביטוי עצום, בטבעי נפש עזים ולוהטים, בלהבות אש, בחדות בנחרצות ובקיצוניות... ולכן, עליך להפנים ולהבין, שבעצם הינך רחוק מאוד מלהשיג כראוי את הלהבות אש הללו, ובכל זאת צריך הינך לדעת להשתדל תמיד איך לזכות בכל זאת לקבל משהו מהאש הגדולה והנוראה הזאת מבלי להיפגע ומבלי לפגוע...

(4) בראש וראשונה עליך להבין ולהפנים שהאש הגדולה והנוראה הזאת שבוערת בסביבתו של הרב שליט"א היא גם מביא את התוצאה של ההתבטלות המוחלטת שלו לכל מה שרק תבקש ממנו, ולכן הינך חייב לשמור מרחק מה מהאש הגדולה הזאת שלא תישרף ושלא תוזק. כי אחרת, הרב שליט"א יתבטל כליל אליך ולרצונותיך, ויעשה כל מה שבא לך, בדיוק כמו שהוא גם יתבטל כליל לכל הרצונות האחרים שנוגדים את רצונותיך, ואתה תצא מבולבל ומטורף וניזוק. כי על אף שבסופו של דבר ובסופו של תהליך הבירור, כמעט הכול

יתיישר וכמעט הכול יבוא על מקומו בשלום, אבל זה יהיה עם הרבה עגמת נפש בדרך. (בדיוק כפי שאכן קרה לצערנו בכל המשבר הנורא שפקד בשבועות האחרונים את כל הרבדים של שכבות הקהילה).

(5) ובנוסף, ידידי היקר, אנא ממך, עשה כל מאמץ להשפיע גם על כל ידיך, לעמוד מול כל הופעה של הרב שליט"א ממרחק, מתוך תחושת הכנעה ודרך ארץ, ותיתן לרב שליט"א את המרחב המגיע לו, את מנוחת הנפש ושלוות הנפש והרוגע והשקט, מבלי להיצמד אליו בכל מקום בו הוא נמצא, ובכל מקום בו הוא עומד, רק תדע תמיד לבוא לטעום ולינוק מתוך האור הגדול הזה, אבל מיד לברוח לך לפינתך השקטה ולהפנים את מה שקיבלת. ותעשה מעתה כל מאמץ לא לרוץ אחריו, ולא להיגרר להיות בסביבתו, לא בשבתו בביתו ולא בלכתו ברחובות עיר, לא בעת הימצאו בבית הכנסת ולא בשעת נסיעות, לא כאשר הוא בארץ ולא כאשר הוא באומן, לא בזמני השיעורים ולא בזמני שהייתו במקומות של שמחה כברית וחתונות, ותדע לתת לו תמיד - מתוך תחושת 'כבוד' ו'דרך ארץ' ו'התחשבות' ו'הכרת הטוב' - את המקום הרגוע והשליו, את הפרטיות ואת האישיות, ואת המשפחתיות – רק בכך אתה תצליח לקחת הרבה, בצורה הוגנת ובצורה מכובדת.

ויהי רצון ונזכה כולנו כאחד בימי השובבי"ם הללו לחזור בתשובה שלימה בעיקר בכל מה שנוגע בעניינים ש'בין אדם לחברו', להיות לא רק 'טוב לשמים' רק גם 'טוב לבריות'. לעבוד על עצמנו יום-יום, להשלים את עצמנו עם כלל המידות טובות ו'דרך ארץ' ו'התחשבות אמיתית לזולת' ותחושות 'הכרת הטוב' ו'כבוד אמיתי' לכל אשר שייך לזולת – ו'רק' כאשר 'באמת' נעבוד על כך, תשרה ברכה והצלחה בכל מעשה ידינו.

ידידכם עוז

ברוך מרדכי (מוטה) פראנק

נספח ג

ימי ספירת העומר ה'תשע"ג

חבר וידיד הי"ו

חברים רבים בקשו ממני לקבל הבהרה, לכל אותם סיפורי 'לשון הרע' ו'רכילות', שכולי תקווה גדולה שבסופו של יום תתברר שזה בעצם היה כל כולו רק 'הוצאת דיבה'... וכתוצאה מכך מתנהל כעת מצב של 'ביזיונות' ו'שפיכות דמים' קשים מנשוא על ר' לייזר ברלנד הי"ו, ועל משפחתו הי"ו, ועל קהילה גדולה בישראל הי"ו.

הסתפקתי תחילה מאוד אם כדאי לי להתייחס לכל זה או לא. גם מפאת חובת השמירה על כבודו של אדם ומשפחה וקהילה גדולה בישראל, אבל אחרי מחשבה, החלטתי להתייחס להגיב ולהבהיר.

האמת היא, שבהתחלה הייתה החלטתי להבהיר את הדברים רק באותם פורומים בכמה מאמצי התקשורת השונים, שבהם הכפישו מאוד את שמו. ואכן כך עשיתי. אבל כעת, אחרי שהתברר לי לצערי, שיש אנשים מסוימים, גם כאלו שהיו קרובים אליו ביותר, שיש להם אינטרס עליון לגרום לכך שהסיפורים וה'שמועות' הללו יתפרסמו ויפוצו לכל עבר, וזה גרם לכך שבתקופה האחרונה גם בתוך המחנה פנימה, בין יראי ד' וחושבי שמו, כבר לא מפסיקים לדבר ולברבר בכל עבר ופינה על הנושא הכאוב הזה (ולא רק, כבעבר, בפורומים של אמצעי התקשורת השונים, ובתקשורת הכללית, שרוב החרדים לדבר ד' מתנזרים מהם), הגעתי למסקנא, להתייחס לזה ולהבהיר את הדברים, גם כמענה לתשובה לכל חבריי וידידי הי"ו המקבלים ממני עדכונים שוטפים באמצעות הדוא"ל.

אשתדל להבהיר את הדברים בכמה שיותר קיצור ותמצית.

ואם שגיתי והוא רחום יכפר עוון.

ובכן:

1) כל עוד לא מתבררים ה'שמועות' הללו בעדים כשרים ונאמנים, ועל פי אמות מידה של חקירה ודרישה על פי דעת תורה והלכה, הרי שלא רק שלא חייבים להאמין לכל השמועות, אלא שאולי, כנראה, על פי ההלכה, גם אסור להאמין לכל השמועות, ובוודאי לא לקבל אותם כדבר מוחלט. כל זה גם אם היה מדובר על אדם פשוט מישראל, ק"ו כאשר מדובר על אדם שהיה מוחזק עד היום כתלמיד חכם עובד ד', וכבר אמרו חכמים (ברכות יט): אם ראית תלמיד חכם שעבר עבירה בלילה אל תהרהר אחריו ביום כי בוודאי עשה תשובה... ולכן, כל אלו שפרסמו, וממשיכים לפרסם, כל דבר שלילי נגדו, הרי שהם עוברים בשאט נפש, ומכשילים גם את הרבים לעבור, על עברות חמורות של 'לשון הרע' ו'רכילות' ו'הוצאת דיבה' ו'חילול שם שמים נורא ואיום' ו'בזיון כבוד תלמיד חכם'. כל זאת נאמר על אף כל ההתנגדויות שהיו נגד ר' לייזר כבר בעבר, מהרבה גדולי ברסלב, בכל מיני ענייני הנהגה אחרים קיצוניים וכדומה. כי הרי בכל זאת, כל אדם מישראל, כאמור,

יש לו חזקת כשרות, ובוודאי אדם כמוהו. ובמיוחד, בכל הנוגע על הוצאת והפצת ה'לשון הרע' ו'הרכילות' ו'הוצאות הדיבה והשם הרע' הנוכחי, הרי זה יותר מחמישים שנה שמכירים את ר' לייזר אלפים ורבבות מישראל, וזה עשרות בשנים שגם הצליח להחזיר בתשובה אלפים מבני ובנות ישראל בכל מקומות מושבותיהם, ולא שמענו מעולם שיהיה מי שיבוא עליו בעלילה ובשמועה מעין זו... ולכן, על אף, שכאמור, היו רבנים מתוך ברסלב שהתנגדו לכל מיני הנהגות קיצוניות אחרות שלו בהרבה תחומים, ובמיוחד בעניינים שבין אדם לחברו, אבל שמועה מעין זו – לעבור על עבירות חמורות שבחמורות בעניני קדושה וטהרה - לא שמענו ולא ראינו עד היום הזה... ולכן, בוודאי שיש איסור חמור לשמוע ולקבל את השמועות הללו. ובוודאי שאחרי עשרות שנות לימוד התורה ועבודת ד' ומסירות נפש בהרבה תחומים בענייני עבודת ד', גם בעניינים שבין אדם לחברו וגם בעניינים שבין אדם למקום, שאין זה מן היושר ומן האמת להחליט פתאום החלטה ברורה ולומר שמתברר כעת למפרע שכל העבודת ד' ולימוד התורה שלו ביחיד וברבים היה הכל שקר וכיסוי למעשים מעין אלו... ואולי, כל מי שמגיע לאזניו שמועות הללו מוטלת עליו החובה לעשות בעניין זה בירור הלכה אצל רבנים פוסקי הלכה מוסמכים, אם על מציאות ועת כזאת, אחרי שהשמועה כבר יצאה והגיע לאזניו, האם יש מקום כעת על פי ההלכה להתנהג עם הכלל: "שצריך רק לחשוש" – "למיחש מיבעי".

2) במיוחד, כאשר יש גם 'רגליים לדבר' שה'עדויות' ו'השמועות' הפורחות אינם נכונות, ויש להם, אולי, מטרה אחרת לגמרי... כי רוב השמועות הם מאנשים 'תמהוניים'.. ויש מהם שהם בעיני, לפחות 'קצת' 'מפוקפקים' (כדוגמת אנשים שהיו בעבר, ויש גם כאלה שהם עדיין בהווה, מכורים לסמים ולא לכהול...). ובמיוחד, כאשר המצב שם בחיי הקהילה, בשנתיים האחרונות, היא מצב של 'בוקה ומבוקה ומבולקה' בכל מה שנוגע לענייני ממונות, מחלוקות ומריבות כמעט בכל תחום. ויש מקום לומר שיש כאן 'חשבונות נוספים' של 'נקמנות אישית' ו'חיסולי חשבונות'...

3) זאת ועוד, ואולי גם בעיקר ובמיוחד, מי שמכיר את ר' לייזר בשלושים השנים האחרונות יודע לומר שהוא כזה נפש מורכבת ומסובכת ולא מובנת, ויהיו שיאמרו שהוא גם נפש של טירוף... (ובכדי שדבריי יהיו מובנים היטב, אשתדל להבהיר במקצת את דבריי: מי יכול לקחת אחריות על עצמו ולהקים ישיבה וקהילה של אלפי נפשות בתוככי עיר העתיקה בירושלים בין ערביים צמאי דם אם לא נפש מורכבת ומסובכת הגובלת בטירוף כמו נפשו של ר' לייזר... ומי יכול לקחת על עצמו אחריות ולנסוע, פעם אחר פעם, יחד עם מאות אנשים עם פספורטים מזויפים לתוככי רוסיה הקומוניסטית בכדי להביא אותם לקברו של ר' נחמן באומן אם לא נפש מורכבת ומסובכת הגובלת בטירוף כמו נפשו של לייזר... ומי יכול לקחת על עצמו אחריות כבדת משקל ולשלוח עשרות אנשים מידי לילה להיכנס לתוככי 'שכם' לקברו של יוסף, 'חלחול' לקברו של גד החוזה ונתן הנביא, ול'בית לחם' למצבת קבורת רחל, כאשר מסביב שוכנים ורובצים מחבלים צמאי דם אם לא נפש מורכבת ומסובכת הגובלת בטירוף כמו נפשו של ר' לייזר... ומי יכול להתנהג בהתנהגות של ביטול כל רצונותיו העצמיים מול כל אדם הבא מולו, בכל עניין ובכל תחום, ולבטל כל רצונותיו ומחשבותיו והשקפותיו העצמיים מול כל אחד ואחד, אם לא נפש מורכבת ומסובכת הגובלת בטירוף כמו נפשו של ר' לייזר... ומי יכול להתנהג בהתנהגות של גלגול על הרצפה ממקום עומדו בתפלה עד הבימה של הספר תורה, ביום הכיפורים, כאשר נתנו לו עלייה לתורה, אם לא נפש מורכבת ומסובכת הגובלת בטירוף כמו נפשו של ר' לייזר...). ולכן, יש

מקום לומר שהוא גם היה מסוגל לעשות את זה בכוונה תחילה...זאת אומרת: ר' לייזר היה מסוגל לסובב בכל מיני תחבולות וטריקים, וללכת על קצה הגבול של המותר והאסור, וכל זה בכדי לגרום לכך שיצא עליו שם רע כזה, והוא עוד ימשיך כל הדרך לשכנע את כל מי שבא במגע איתו שאכן הוא חטא והחטיא... זה נשמע קצת דמיוני ומופרך, אבל כל מי שמכיר אותו בשלושים השנים האחרונות יודע שהוא מסוגל לעשות גם דברים כאלה – ואם תשאל: למה? מה המטרה שלו? אז יהיו שיאמרו שזה נועד בכדי לקבל ביזיונות לכפרת עוונות... ויהיו שיאמרו שזה נועד בכדי לקבל ביזיונות בכדי לזרז גאולה וישועה... ויהיו שיאמרו שזה כנראה בגלל 'שיגעונות של גדלות'... (ואולי, הוא נתפס לקיצוניות כזאת, על פי הבנתו את דברי רבנו בליקוטי מוהר"ן חלק א' תורה רס' עי"ש היטב, ועיין גם בח"ב תורה פג' בסופו). כי הוא באמת טיפוס שהכי קשה ומסובך להסביר ולהבין, והוא באמת טיפוס כזה לא נורמלי, וכזה לא צפוי, עד שאפשר בהחלט להאמין עליו שהוא מסוגל לעמוד מאחורי כל הסיפור ההזוי הזה... אני לא אומר בוודאות שזה אכן האמת - אבל אני אומר: שאסור לקבל את ה'לשון הרע' ו'הרכילות' ו'הוצאת הדיבה' ו'השם רע' על ר' לייזר גם בגלל שיש עדיין מקום לומר שאולי, גם זה חלק מחלקי ה'פזל'... כי הוא, כאמור, כזה איש מסובך שהוא מסוגל גם לשכנע כמה מתלמידיו ומתלמידותיו שיעלילו עליו דבר כזה, והוא יעשה איתם דברים עד קצה האחרון של המותר והאסור בכדי "לאמת" את העלילה... והוא עוד ישכנע אותם שבזה יהיה להם חלק בגאולה ובכל הגן עדן שלו...

4) ועל כולם, מה שנוגע למעשה לכל אחד ואחד: גם אם, חלילה, יתברר, בעדות כשרה ובדרישה וחקירה על פי דעת תורה והלכה, שאכן ר' לייזר נכשל... הרי זה בוודאי 'מוסר השכל' נורא ואיום... עד כמה אין לאף אחד בעולם 'ביטוח' שהוא לא ייכשל... כי אם תלמיד חכם ועובד ד' כזה יכול להיכשל - מה כבר יאמרו כאלו שהם לא כל כך תלמידי חכמים ועובדי ד'... ולכן, המסקנה המתבקשת היא: להיזהר ולהישמר מעתה בכל ה'גדרים' שגדרו לנו חז"ל, בכל מה שקשור עם איסור 'ייחוד', ובכל מה שקשור בזהירות עצומה בכל הנוגע לכל תחום של 'להתחשב באמת בצורכי הזולת', ובכל הקשור לכלל העניינים של 'בין אדם לחברו', וכל כדומה לזה... ואם נצא מכל הסיפור הקשה והכואב הזה רק עם מסקנא זאת: והיה זה שכרו של ר' לייזר!

ולא אמנע את עצמי מלהוסיף עוד כמה הבהרות (במיוחד מה שנוגע לסעיף 3), גם בכדי לא להוציא מכשול תחת ידי. ואשתדל להבהיר את דבריי ביתר שאת, כי חלילה לי, ולרגע לא חשבתי, שאפשר באמצעות מעשים מגונים שכאלה להביא גאולה וישועה... וכל מה שכתבתי והבהרתי היה כדלהלן:

5) כל מי שמכיר את ר' לייזר טוב ב 30 השנים האחרונות, יודע להבחין, שהאדם הכריזמטי הזה, הוא נפש מסובכת לא פשוטה. ואני אישית לא מכיר עוד סוג נפש כזאת. ויש לו בהחלט את הנתונים הללו, שאפשר לומר עליו, שאולי, הוא עצמו עומד מאחורי כל הפצת השמועה הרעה הזאת עליו. כי אולי הוא חשב לעצמו, שכאשר יצא עליו "שמועה זדונית" שכזאת, ויהיו לו ביזיונות כאלו... זה יכפר על הדור, וזה יזרז את הגאולה... ולא שחלילה ו"המעשים עצמם" יביאו את הגאולה, כי הרי בעצם, לפי קו החשיבה הזאת, הרי ש"לא היו מעשים כאלו מעולם", אלא, כאמור, הוא עצמו גרם לכך ש"ייראה כאילו והיו, חלילה, כאלו מעשים"... ובעקבות הביזיונות שהוא יעבור בעקבות השמועות הללו... והוא יצליח גם לשתוק על הביזיונות, זה מה שיגרום כפרת העוונות.

6) והבהיר מעל לכל ספק: גם אם אלו היו מחשבותיו ומטרותיו של ר' לייזר, הרי שאני בוודאי לא מסכים איתו גם לכך... ואני מאד מיצר על כך... בין היתר גם בגלל חילול ד' הגדול שנגרם מכך, ולא פחות חמור חילול שם רבנו בעולם כולו, וגרימת נזקים חינוכיים לרבים מבני ובנות ישראל... אבל בהחלט יכול להיות שגם זה הוא חלק מה'פזל' של תמונת הפרשייה העגומה הזאת.

7) ובעניין שרבים שואלים האם במצב כזה מותר להם עדיין להסתובב סביב ר' לייזר, ולשמוע תורותיו, ולצטט מדבריו? שוב, הבהיר ואומר: היות שאני מקווה מאוד, ועוד רבים רבים אחרים מקווים מאוד כמוני, שבסופו של יום תתברר, שר' לייזר אכן לא חטא ולא החטיא שום אדם בעולם, בכל הנוגע לשמועות הרעות שמפיצים עליו כעת... והיות שבעיניי, ר' לייזר הוא טיפוס מורכב מאוד, שכאמור, אפשר לומר עליו שהוא בעצמו גם ארגן את כל הפרשייה בתחכום רב... ולכן, היות שיש עדיין, כעת, מקום לומר כל זה עליו, מכאן נובע החשיבה אצלי שעדיין כל מי שמחליט, בכוח בחירתו האישית, שהוא רוצה להמשיך להסתופף בצלו, על אף כל ההנהגה הקיצונית שיש בסביבתו, ולהמשיך להאמין בצדקתו ובכוחו הרוחנית, ולשמוע את דברי תורתו - מותר לו בהחלט להמשיך ולעשות זאת.

8) ומעניין לעניין, נקודה נוספת למחשבה זו: הרי אי אפשר להתכחש, כי גם ברגע זה, ר' לייזר ממשיך ללמוד ולהתפלל רוב שעות היום והלילה... וממשיך לגרום גם לכל שומעי לקחו ללמוד ולהתפלל ולקיים מצוות... ולא שמענו ולא ראינו ממנו שהוא גורם למישהו להיכנס לדמיונות של 'שבתאות'... בכל הקשור לפרשה העגומה הזאת.

9) זאת ועוד, בדרך כלל כאשר בן אדם 'באמת' נכשל במעשים מעין אלו, כפי מה שמפיצים כעת על ר' לייזר... ובמיוחד כאשר זה גם מתפרסם בקנה מידה כזאת, זה, בדרך כלל, עלול לשבור אותו ולרסק אותו נפשית שכלית מוראלית... והנה, אצל ר' לייזר קורה ההיפך הגמור, הוא ממשיך בשלו בכל ענייני לימוד התורה וכלל ענייני עבודת ד' - זה הרי אומר דרשני?! וכל זה מראה עד כמה הוא באמת נפש מורכבת ומסובכת ביותר...

10) זאת ועוד הנני חייב להבהיר, בכדי להסיר לעז של מתנגדיו מפיצי השמועות הרעות נגדו שכאילו וחלילה מדובר כאן ב'שבתאות' וכל כיוצא בזה, לכן אבהיר את דבריי למען הסר כל ספק: אם, חלילה וחס, תתברר, שכל הסנגוריה שניסיתי לסנגר אינו אמת, וחלילה וחס תתברר, בחקירה ודרישה על ידי עדים נאמנים על פי כללי תורה והלכה, שהעדויות של המעידים אכן דברי אמת הם, הרי בראש וראשון צריך לומר ברורות שבודאי שיש מקום לתשובה גם לאיש כזה, ובפרשת ויקרא למדנו 'אשר נשיא יחטא', וחז"ל מוסיפים: 'אשרי הדור שהנשיא מתוודה על שגגותיו ועל זדונותיו'... ולכן, גם איש כזה יכול עדיין לשמש ולהיות נשיא בישראל!!! אבל, אם, חלילה, כאשר תתברר שהיה כאן חטא אמיתי, ולא רק רצון וחשיבה של להכפיש את עצמו וקבלת ביזיונות וכו'... ויתברר, חלילה, שהחטא גם היה מלובש במחשבות משיחיות של אצילות וכל כדומה לזה... ויתברר גם שאין כאן וידוי ברבים של חרטה ובושה וקבלה לעתיד... או אז אני ודאי מזדהה לחלוטין להשקפה שאיש כזה יפסל לחלוטין מלשמש עוד כרב וכדמות, כי הרי אז זה בוודאי כבר תהיה סטייה של 'שבתאות'... ויהיה אסור, לרוב האנשים, להתקרב אליו ולשמוע ממנו תורה. כי אז כבר צריך להיות בדרגת ר' מאיר שלמד תורה מאלישע בן אבויה גם כאשר יצא בגילוי לתרבות רעה. כולי תפלה

ובקשה ותקווה שהפרשיה העכורה והמסובכת הזאת תתברר בקרוב מאוד על הצד הטוב שלה, ויוסר מהר חרון אף השם מעל כל בני ישראל.

ולסיכום, אבהיר שוב:

היות, שעד היום הזה, יחד עם כל הביקורת שהיה להרבה מרבני ברסלב נגד כל ההנהגה הקיצונית של ר' לייזר, אבל רוב רובם של רבני ומשפיעי ברסלב, כמו גם גדולי ישראל ורבניו, היו נפגשים אתו ויוצאים מהתפעלות מהבקיאות שלו, מהגאונות שלו, מהעבודת ד' שלו, מהחזרה בתשובה של אלפי איש דרכו, וממעשה החסד שלו... ושוב, על אף שהיה להם גם ביקורת נגדו, ובמיוחד נגד הגישה הקיצונית שלו בכל תחום... והיו גם כמה מרבני ברסלב שממש נלחמו בו בכל מיני עניינים פנימיים של ההנהגה בברסלב, אבל כולם הודו ואמרו שהוא תלמיד חכם גדול ועובד ד'... היו כאלה שטענו הרבה שנים שהוא פשוט "יותר מידי גאון" ועל גבול של ה'שיגעון'... אבל זה ברור, שזה כמעט חמישים שנה שמכירים אותו רבבות בני ובנות ישראל, ואף פעם לא יצא עליו שום שמועה רעה ושום הוצאת דיבה שכזאת, שהוא, חלילה, חשוד לעבור על איסורים ומעשים שכאלו...

כל זה, יחד עם עוד סניפים נוספים, גם אלו המפורטים לעיל, מביאים אותי לכלל החלטה, שכל עוד כל השמועות נגדו הם רק בגדר 'שמועות', ולא התבררו בבירור אמתי, על ידי עדים כשרים ונאמנים באמצעות דרישה וחקירה על פי כללי תורה והלכה, הרי שמוטלת עלי, ועל כולם, חובת הזהירות, לא לקבל את ה'לשון הרע' ו'הרכילות' ו'הוצאת הדיבה', ועדיין מוטלת חובה על כולנו 'לדונו לכף זכות' (לא את המעשים שמייחסים אליו... רק אותו בעצמו...) אני בכל אופן מקווה מאוד, שתתברר מהר מאוד האמת, שהוא אכן לא חטא ולא פשע...

והיות שנמצאים אנחנו כעת בימים אלו של "ספירת העומר", בוודאי חובה כפולה ומכופלת מוטלת על כולנו כאחד לברוח עד קצה האחרון מלהרבות מחלוקת בישראל. וחובה מוטלת על כל אחד לברוח עד קצה האחרון מלהכפיש כל אדם בישראל, ק"ו תלמיד חכם, ומשפחה גדולה בישראל, וקהילה שלמה בישראל... והעם היהודי בכל העולם כולו נוהג בימים הללו כמה וכמה מנהגי אבלות ומתאבל על מותם של 24 אלף תלמידי רבי עקיבא... ואנחנו צריכים בכל שנה לתקן את הפגם הנורא הזה, של "לא נהגו כבוד זה בזה"... ולהיות מתלמידיו של רבי עקיבא שאמר: "זה כלל גדול בתורה ואהבת לרעך כמוך"... ומתלמידיו של רבי שמעון בר יוחאי שאמר: "אנן בחביבותיה תליא מילתא..."

ויהי רצון, שמשמים יערו עלינו רוח טהרה ממרום, להרבות תמיד שלום ושלוה אהבה ואחוה ורעות בין אדם לחברו ובין איש לאשתו. ונקיים בשלמות את דברי רבנו רבי נחמן מברסלב זי"ע ותלמידו הנאמן ר' נתן מברסלב זי"ע, שמדברים הרבה בספריהם, על החובה התמידית שמוטלת על כל אחד ואחד להשתדל ולדאוג שיהיה תמיד קשר של אהבה וחיבה בין כל חלקי כלל ישראל בכל מקומות מושבותיהם, ובכך נקרב ישועתן וגאולתן של ישראל במהרה מתוך רחמים וחסדים, עד ישלח לנו גואל צדק ממרומים, למהר ישועתנו ופדות נפשנו.

ובזה אקווה שתרמתי את חלקי, ויצאת ידי חובתי, להיות מכלל מזכי הרבים, ולגרום לבטל מחלוקת מישראל, ולהרבות אהבה ושלוה בין כל בני ישראל.

נספח ד

שלום וברכה לכותב ה'תגובה' לאגרת 'האמת והשלום אהבו' שפרסמתי, ומשום מה בחרת להישאר אנונימי!?

(ועוד לכתוב ולתעתע על כולם שזה מטעמים של 'סכנת נפשות'... שאולי כוונתך לאותו 'סכנות נפשות' שר' לייזר חשין כבר צעק כמעט לפני חודש שהוא יודע שלאור דבריו הוא נכנס למצב של 'סכנת נפשות', והוא הרי באמת צעק דברים הרבה יותר גרועים ומסוכנים ממה שכתבת כאן במכתבך, ובכל זאת עדיין לא ראינו שקרה לו משהו ועדיין לא מצאנו ראינו את הבריונים ואת הרוצחים שנגעו בו לרעה... ואולי, יותר פשוט להסיק, שפשוט התביישת לגלות את שמך, כי הרי - אתה או שלוחך- גם גנבת את רשימת ההפצה של הדוא"ל שלי... ושלחת אותו, כנראה בטעות, שלא ברשותי לכל דכפין (וברוך ד' שגלגלו כך משמים, לרמז על מצבכם השקרי והנבזי האמתי...) כי הרי בטעות, כנראה, שלחתם תחילה ל'רשימת ההפצה שלי' את הקובץ של 'גניבת רשימת ההפצה' במקום לשלוח את מכתב תגובתך - ולאלוקים פתרונים).

א. אשתדל מאוד לכתוב בקצרה ובתמציתיות. חשבתי תחילה לכתוב על ראשון ראשון ועל אחרון אחרון, אבל כשראיתי שדבריך מאוד לא מסודרים, וכל כמה שורות אתה קופץ מעניין לעניין, אכתוב לך את הדברים כפי ראות עיני ואני מקווה שלא אחסיר את עיקרי הדברים, ואתה תואיל בטובך לסדר אותם כתשובות על כל תגובותיך שרצית עליהם תשובה (אם אכן רצית לשמוע תשובה...).

ב. אקווה גם אני לסליחתך ולסליחת כל אלו האחרים שיוזכרו, שכנראה שמידי פעם אדבר קשות, כי עלינו לזכור היטב שגם בצד השני, הלוא הם אנשי ר' לייזר, ומדובר באלפים רבים, אנשים נשים וטף, גם שם יש כאב נורא ואיום ומרי נפש המה...

ג. בראש וראשונה, ולפני הכול עלי לציין: ההבדל התהומי ביני לבינך, שבגלל זה יכול להיות שיש בינינו ויהיה בינינו 'שיחת חרשים' ולא נצליח להגיע בכלל לאיזה שהיא הבנה, היא: שאתה כנראה החלטת (ואולי זה גם קצת בעקבות ובהשפעת

דבריהם של חשובי וזקני אנ"ש, או לפחות שאתה משתמש כעת גם בדבריהם של חשובי וזקני אנ"ש בכדי לחזק את מחשבותיך הטמונות זה מכבר), שר' לייזר ברלנד הי"ו הוא 'שבתי צבי', רחמנא ליצלן, וממילא כל אנשיו ומעריציו הם 'שבתאיים', רחמנא ליצלן, וממילא גם כל מי שרק ינסה להגן בעדו בכל מיני דרכים הרי שגם הוא כבר 'שבתאי', רחמנא ליצלן... ואני בדעתי, שר' לייזר ברלנד הי"ו, ברוך ד', לא 'שבתי צבי', וממילא אנשיו ומעריציו לא 'שבתאיים', ברוך ד', ולכן גם כל מי שמנסה להגן בעדו ולעזור לו בכל דרך שהיא לא חשוד ב'שבתאות'. כל עוד אנחנו לא נצליח להגיע להבנה הדדית בנושא זה, כנראה, שלצערנו לא נצליח כלל וכלל לנהל שיחה אמתית עם רצון של הקשבה והכלה של אחד לשני.

ד. ואחד קצת את דבריי: הרי לכאורה, (וזה שורש ה'לדון לכף זכות' שיש לי אליך ולכל שאר האנשים שמדברים כמוך), הרי רק בגלל שאתה החלטת, ועוד כמה כמוך החליטו, שהוא ואנשיו וכל המסייע בעדו הם 'שבתאיים', רק בגלל זה אתה, כנראה, מתיר לעצמך לדבר באותו סגנון ירוד ושפל בכל עת שאתה מזכיר את ר' לייזר במכתבך... וכנראה, שרק בגלל זה, רק בגלל החלטתם זו, שר' לייזר הוא 'שבתאי', רחמנא ליצלן, רק בגלל זה חלק מחבריך, כנראה, מתירים לעצמם לרדת כל כך לחייו... ולהיות 'זורק אבן אחר הנופל'... ולא להתבייש לרדת לשפל המדרגה הגרועה ביותר עלי אדמות ולדיוטא התחתונה שלהם, לקחת חלק ונחלה 'להיות מרים יד בתורת משה' (כפי שנפסק להלכה כאשר פונים לערכאות של בתי משפט שלא על פי תורת משה...) ועוד לנסות להסית ולהאיץ אנשים שיבואו 'שם' להעיד נגד ר' לייזר (כפי ששמעתי קלטת מוקלטת מה שיום טוב חשין ניסה בימים האחרונים לעשות עם אחד מהאנשים הקרובים לר' לייזר), ולבוא גם מול חוקרי משטרה שונאי הדת, ולהתעמת מול ר' לייזר, (כפי שעשה בעזות מצח ומתוך כפיות טובה עצומה, חתנו צביקה צוקר, ועוד על עניינים שכלל לא הם מה שיביאו לחקר האמת ולא הם שיגרמו להענישו...).

ה. ומעל כולם, לרדת לשפל המדרגה כזו לגרום להלבנת פניו של ר' לייזר, וכל אנשיו, ברבים, בקנה מידה כזו... באמצעות העברת קלטת של 'כאילו' ו'ידו'... (לכל מי שמכיר את אופיו של ר' לייזר...), שהוציאו, בדרך לא דרך, מר' לייזר בזמנו, ולהעביר

את הקלטת למי??? לא לרבנים שיושבים על המדוכה בכובד ראש וביראת שמים טהורה כאשר כאילו פתח הגיהנום פתוח מתחתיהם... ובבית דין המורכב לפחות משלושה דיינים ויושבים ביחד ומתנהגים עם כל דיני חקירה ודרישה עם שני צדדים (כמבואר בגמרא רמב"ם טור ושו"ע – שזה לצערנו עוד לא היה ולא התקיים. וכבר בזמנו כאשר הם טענו שיש להם פסק הלכה מבית דינו של הרב וואזנר הרי שאמרו בשמם שאמרו: "יבוא בעל הכרם ויכלה את הקוצים", אבל משום מה הם החליטו שהם הם עצמם 'בעל הכרם' והם הם עצמם 'יבואו לכלות את הקוצים'... למה כאן הם לא שומעים בקולו של פסק הלכה, כפי טענתם שקיבלו בזמנו מבית דינו של הרב וואזנר?! למה החליטו שאין להם את הכוח והאפשרות של בית הדין של הרב וואזנר להמתין לבעל הכרם?! למה הם מחליטים שאם אין בית דין בישראל לצורך כך הרי שהם עצמם ייהפכו להיות הבית הדין?!...). ואת הקלטת הזאת לא העבירו רק לחוקרי המשטרה, בחדרי חדרים, בכדי לנסות לברר את האמת... (שגם זה יכול להיות מותר, אולי, בדיעבד שבדיעבד, אך ורק כאשר יקבלו היתרמפורש מבית דין המורכב לפחות משלושה דיינים שכבר דנו במעשים והגיעו להכרעה להתיר להם ללכת לערכאות ולחוקרי משטרה). אבל לדאבונו הרבים ולבושתנו העצום, לא רק להם הם העבירו את הקלטות הללו, אלא למי??? לטלוויזיה הישראלית!!!! בכדי לפטם את שונאי ישראל בחיצי רעל של שנאה נגד היהדות החרדית ולהכפיש רב וקהילתו בקנה מידה שכמעט אין לה אח ורע, ולגרומ למיליוני אנשים לדבר דברי ניבול פה באופן הגרוע ביותר והרהורי עבירה קשים מנשוא – גיוואלד גיוואלד גיוואלד שומו שמים!!! מי גורם להכניס כאן ניבול פה בקנה מידה שאין כדוגמתו??? מי גורם להכניס כאן הרהורי עבירה??? האם ר' לייזר ברלנד הי"ו, חלילה, או כל אלו המתנגדים הגדולים של ר' לייזר שהחליטו אומר לרדת לחייו עד ...? מי??? ... תחשוב אתה לבד... מי???

1. אלא מאי? התשובה היחידה, כנראה, היא, מה לעשות? הלוא ר' לייזר הוא, חלילה, 'שבתי צבי'!!! זהו זה! מכאן הכול כבר מותר... כאן הכול מתחיל וכאן הכול נגמר... כי הרי מול 'שבתי צבי' הותר, לכאורה, כל התורה כולה!! - לכן, כל עוד אני בעמדת שר' לייזר ברלנד הי"ו הוא, ברוך ד', לא 'שבתאי'... ואתה בעמדתך שר' לייזר ברלנד, 'שבתאי', רחמנא ליצלן, מכאן והלאה נפרדה, לצערנו, דרכנו... כי כבר לא יעזור לי כל מה שאני ינסה לענות לך... במצב זה, כל שאר גיבובי המילים שלך וכל שאר גיבובי המילים שלי כל אלו, כנראה, כבר לא

משנים בכלל... כי לא נצליח להתקדם לשום מקום כאשר זה מסקנתך! ומסקנא זו אצלך ואצל שאר חברך, היא הצער הגדול האיום והנורא שלי ושל רבבות אנ"ש בארץ ובחוץ לארץ.

ז. ובכל זאת אוסיף עוד משפט אחת או שתיים: כאשר ביררתי לעצמי איך היה סדר קבלת ההחלטות כאשר החליטו לצאת בהחרמה כזאת חמורה נגד הספרים, והאם זקני וחשובי אנ"ש ישבו על המדוכה 'ביחד' לברר האם הספר 'אמונת חכמים כהלכתה' והספר 'הכתב בין האילנות' הם נגועים בשבתאות? והאם הם פנו למחברי הספרים לברר מה כוונתם? – התברר לי מאחד החותמים שאמר לי מפורשות שהוא כלל לא ראה את הספר והוא כלל לא ניגש לברר עם בעל המחבר מה כוונתו – וכאשר אני שואל אותו אבל איך מותר לחתום ולומר בוודאות כזאת ברורה שזה 'שבתאות' הוא ענה במגומגם מאוד מבלי יכולת להסביר את דבריו... ואני, כאדם מהצד, ששומע את כל זה מסקנתי היא שצריך לקום ולומר: אבא! מורי ורבי! זקני וחשובי אנ"ש! הרי כך וכך כתוב בתורה... (וכמה וכמה אנ"ש סיפרו לי שגם הם הלכו, בעקבות מכתב מחאה זה, לקנות את הספר ולעיין בו וגם הם עדיין לא מצאו שם במפורש את ה'שבתאות', והגדילו לעשות כמה מאנ"ש שהראו את הספר כבר ל 2 דיינים וגם הם אמרו שגם הם עדיין לא רואים שם במפורש את ה'שבתאות'...) ולכן, גם אם גם אנוכי כתבתי במפורש נגד המשיחיות שיש בשני הספרים וכנגד המסורת של חסידי ברסלב על כלל עניין שהצדיק הדור היחיד זה רק רבנו גם בדורותינו אלו, וגם על הסכנות לכתוב בכלל דברים עדינים של 'מכשול הצדיקים'... (כידוע לך היטב מהאיגרת 'האמת והשלום אהבו') אבל בכל זאת זה לא מביא לא אותי ולא לאחרים למסקנא שיש שם 'שבתאות'.

ח. אלא מאי? גם זה מהלך מתוכנן של מחרחרי הריב, כי האמת האמתית היא שהם כבר מתכננים לצאת בגלוי את מלחמתם זו זה כמה זמן, ובפועל ממש מחודש אדר שנה זו (כמו שסיפרו כמה וכמה שמעורבים בעניין עמוק עמוק), ונפל, לשמחתם, ולצערנו, לידיהם, כטרף קל, להתלבש גם על שורה אחת בספר הזה ולהצית באמצעותו את אש המחלוקת הנוראה הזאת המשתוללת כעת מסביבנו... מה אתה רוצה? שאני יסכים, בעיניים עצומות, לכל מה שזקני וחשובי אנ"ש אומרים, אם כך אתנהג הרי אתה בעצם מבקש ממני להיות בדיוק כמו אותם

תלמידי ר' לייזר, שנגדם אתה יוצא חצץ בטענות חמורות, שהם הולכים אחריו בעיניים עצומות גם כאשר יש טענות נגדו שהוא עובר על הלכות התורה והם בכל זאת ממשיכים ללכת אחריו... האם אתה מעוניין שגם אני ילך עם עיניים עצומות מול כל מי מזקני וחשובי אנ"ש שיאמר ויעשה מעשים, שכאשר מבררים קצת רואים שאפשר עדיין לא להסכים עמהם, כי הם נראים, לכאורה, נישט אויסגיהאלטן להלכה?!... וזה בדיוק מה שעשיתי. וכי יש הבדל בין פסוקי התורה שמזהירה אותנו בענייני קדושה וטהרה לבין פסוקי התורה שמזהירה אותנו בכל אותם העניינים שבין אדם לחברו?! וכבר דוד המלך אמר למתנגדיו: אם תאמרו אשת איש בחנק אבל יש לו חלק לעולם הבא, אבל הלבנת פני חברו ברבים אין לו חלק לעולם הבא!!!

ט. כבר כתבתי במכתבי הקודם שחבל על דאבדין ולא משתכחין, וחבל שהמצב הגיע לידי כך שלא קמים רבים וטובים מאנ"ש שילכו וידברו בעין טובה ובנפש ובלב חפצה לכלל אנשי קהילת שובו בנים בכדי לעזור להם בעת צרתם ולהציל אותם מטעויות. ואני מקווה מאוד שהמצב הנורא שקורה כעת יעורר את אנ"ש להתחיל לפעול בהקדם בכיוון זה. יעידו עלי רבים וטובים, וביניהם המשפיעים הגדולים שיש בתוכי קהילת 'שובו בנים', כמה כוחות עצומים אני משקיע בדברי אתם בכדי להציל אותם מהטעויות החמורות שאתה וחבריך מנסים להדביק בהם.

י. מה אומר לך, כמה שאני מסתובב אתם יותר ויותר, ויושב אתם שעות על גבי שעות ומדבר אתם כאיש אל חברו, מתברר לי יותר ויותר שרובא דרובא של כלל אנשי שובו בנים, על כלל כל המשפיעים שלהם, הם בדעה אחת ברורה וצלולה: שאסור לו לר' לייזר ברלנד הי"ו לעבור על שום עבירה. ורובא דרובא מהם מעידים בפני שאכן לא ראו את ר' לייזר מעולם נוגע באשה. וכאשר כבר "הצלחתי" להגיע לבודדים, יחידים, שאמרו בפניי שהם ראו נגיעה של ר' לייזר באשה, הרי שהם כולם אומרים לי שהם לא ראו, חלילה, שום נגיעה של חיבה ותאוה, ומוסיפים מיד ואומרים לי: שהם מיד פירשו לעצמם שכל מה שראו זה לא, חלילה, עם מחשבה של תאוה לעבור עבירה, חלילה, אלא מיד זה התפרש בעיניהם שזה, כנראה,

בדיוק מה ששמעו זה מכבר שכך נהגו גם כמה מרבני הספרדים המפורסמים שיכלו לשים ידיהם על ראש אישה בכדי לברך אותה... (וכבר הובאו הדברים בבן איש חי ויש עוד פסקי הלכה ידועים בנושא זה). כך שלבוא על סמך 'שמועות מרושעות' של כמה אינשי דלא מעלי, שמוציאים לעז בכוונה תחילה על רובא דרובא של תלמידיו ואנשיו של ר' לייזר, ולומר כאילו יש מצב של רבים וטובים בין אנשי ר' לייזר שחושבים, חלילה, שלר' לייזר מותר לעבור עבירות, זה רשעות והוצאת שם רע נורא ואיום...

יא. ושוב, כל זה מביא אותי למסקנא, שכל מחשבה זו נובעת אצלך ואצל שאר חברך, רק בגלל שהחלטתם, רחמנא ליצלן, שר' לייזר הוא 'שבתי צבי', חלילה, זהו, מרגע זה ואילך מותר לכם כבר לחשוב עליו ועל אנשיו ולומר ולפרסם כל דבר אסור, רחמנא ליצלן. אבל האמת היא שלומר את מה שאתה מסיק על ר' לייזר זה רחוק כמרחוק מזרח ממערב. במיוחד על סמך מה שכ"ו-ל-ם ממש ראו ורואים במשך כל שנות ימי חייו, וביתר שאת וביתר עוז גם עתה בשנים הקשות הללו שעוברים עליו בגוף ונפש וממון וברדיפות נוראות כאלו ובביזיונות עצומים כאלו ובחלישות הדעת כזאת, והוא בכל זאת ועל אף כל זאת ממשיך בשלו בכל ענייני עבודת השם יתברך, יומם ולילה, בלימוד התורה ובעבודת התפלה ובקיום המצוות והכול מתוך שירה וזמרה, יחד עם פיזור ממונו לצדקה ועוד ועוד ועוד... בוא נא וראה את מה שכתב הרמב"ם (בפירוש המשניות בפרקי אבות א ו): 'והוי דן את כל אדם לכף זכות' עניינו, כשיהיה אדם, שלא תדע בו אם צדיק הוא אם רשע, ותראהו שיעשה מעשה או יאמר דבר, שאם תפרשהו על דרך אחד יהיה טוב, ואם תפרשהו על דרך אחר יהיה רע, קח אותו על הטוב, ולא תחשוב בו רע. אבל אם יהיה האדם נודע שהוא צדיק מפורסם ובפעולותיו הטובות, ונראה לו פועל שכל ענייניו מורים שהוא פועל רע, ואין אדם יכול להכריעו לטוב אלא בדוחק גדול ואפשר רחוק הוא, ראוי שתקח אותו שהוא טוב אחר שיש שום צד אפשרות להיותו טוב, ואין מותר לך לחשדו, ועל זה אמרו (שבת צו) כל החודש בכשרים לוקה בגופו"... מה לך אם כן כי תלין על אותם האנשים, הבודדים, שאמרו שהם ראו, לפעמים, את ר' לייזר במצב של נגיעה

מסוימת באשה, ומיד הם מוסיפים ואומרים שהיות שר' לייזר בעיניהם נחשב לצדיק מפורסם בפעולותיו הטובות, ובמיוחד שזה גם הרב שלהם, בוודאי ובוודאי שמיד יעשו כל מאמץ לקיים דברי הרמב"ם ויאמרו: שגם אם זה "רחוק מאוד הצד והאפשרות להכריעו לטוב, וזה דוחק גדול ואפשר רחוק" – ובכל זאת הם מתאמצים לדונו לכף זכות, ולומר לעצמם שבוודאי מצא לעצמו איזה דרך היתר מסוים, על פי כללי ההלכה, שמותר לו לעשות כדבר הזה (ועיין ריטב"א קידושין פב א והובאו הדברים להלכה בפתחי תשובה אבן העזר כא ה). וכי בגלל זה אתה מחליט שאותם האנשים החליטו ואמרו, חלילה, שר' לייזר מותר לו לעבור עבירות, חלילה לנו לומר עליהם לומר כדבר הזה... אולי יש מקצת מן המקצת, משוגעים ומטורפים, שאתה מצאת שאומרים לך כדברים החמורים הללו... אבל רובא דרובא של כלל אנשי ר' לייזר יחד עם תלמידיו הגדולים ואנשיהם, חלילה מלחשוב שהם חושבים ואומרים כדבר הזה.

אני מקווה מאוד שבתוך דבריי אלו תמצא, אם תרצה, מרגוע לנפשך, והלוואי ונזכה, וזכותו הגדולה של בעל היארציית של היום הזה, ראש חבורתנו, ר' לוי יצחק בנדר ז"ל, שבעיני ראיתי פעמים רבות איך שעלו לביתו ובאו אליו גם בבית הכנסת, רבים וטובים מבין אנ"ש לדבר סרה ורעה נגד ר' לייזר ואנשיו... ור' לוי יצחק הקשיב והקשיב, ואז שמעתי ממנו בלשון זה: מה הם רוצים? אני מגיע לשוהל לפנות בוקר, את מי אני מוצא שם? את אנשיו של ר' לייזר! מי הולך לפעלד האנשים של ר' לייזר! את מי אני פוגש במקוה לפנות בוקר את האנשים של ר' לייזר! - מה הם רוצים? – זכרונו לברכה וזכותו יגן עלינו.

ברוך מרדכי (מוטה) פראנק

נספח ה

גילוי דעת

אנו תלמידי הגה"צ רבי אליעזר ברלנד שליט"א שזכינו ליצוק מים על ידו משך עשרות שנים.

הננו להבהיר בשער בת רבים כי תמידים כסדרם שמענו מהרב שליט"א, לחבב ולייקר במאוד מאוד כל חלקי לימוד התורה הקדושה, תורת הנגלה ותורת הנסתר, הלכה דרוש קבלה וחסידות. ותמידים כסדרם נסך בנו הרב שליט"א את האהבה הגדולה להיות בקי בכל הד' חלקי שולחן ערוך ללמוד על מנת לקיים. ולא עלה על דעתנו חלילה וחס בשום פנים ואופן להתיר לעבור אפילו לא על סעיף קטן אחד בשולחן ערוך, ובפרט שאמונים אנו על תורתו ודרכו של האי ציס"ע הננמ"ח זיע"א, שכבר הודיע ואמר: "תקמטו את ספרי כרצונכם, העיקר שלא תעברו על סעיף קטן שבשולחן ערוך".

וכל גורם שדן בנושא חייב לשמוע שני צדדים, (ולא כמו הדברים שנשמעו לאחרונה בשמנו ועלינו, דברים שלא שמענו ולא שיערנו מעולם).

למזהיר ולנזהר שלומים תן כימי הנהר.

באנו על החתום:

הרב שלום ארוש שליט"א
ראש מוסדות "חוט של חסד"

הרב עופר ארז שליט"א
ראש ישיבת "אור הדעת"

הרב מיכאל גול שליט"א
ראש ישיבת "מגיני ארץ"

הרב יצחק וייצהנדלר שליט"א
ממשפיעי אנ"ש

הרב נחמן כהן שליט"א
מו"ץ דקהילתינו

הרב מאיר מלכה שליט"א
ממשפיעי אנ"ש

הרב משה צנעני שליט"א
ממשפיעי אנ"ש

הרב יהושע דב רובינשטיין שליט"א
ממשפיעי אנ"ש

הרב שמואל שטרן שליט"א
ראש מוסדות "נחלי נצח"

הרב מאיר שלמה שליט"א
ראש מוסדות "בית ברסלב"

נספח ו

בס"ד

ליל שישי כג תמוז ה'תשעו

לכבוד

ר' יהודה צבי צוקר הי"ו

ר' אליעזר חשין הי"ו

ר' יום טוב חשין הי"ו

פנינו לשלום ולא למלחמה

כעצתו של הרה"ג ר' נפתלי נוסבאום שליט"א – בכדי למנוע מלחמה ומחלוקת - כך עשינו, ופנינו לבית דינו לתבוע אתכם על תביעת מניעת לשון הרע והוצאת שם רע.

לא מתפקידנו להיות חוקרים בוררים על מנת לברר האם יש אמת, חלילה, בדבריכם, נגד מורנו הרה"ח ר' אליעזר ברלנד שליט"א. דרישתנו שייאסר עליכם לומר ולדבר ולהסית בדיבורי לשון הרע ורכילות והוצאת שם רע והלבנת פנים ברבים, לא ברבים ולא ביחיד ולא מול כל גורם שבעולם, נגד מורנו הרה"ח ר' אליעזר ברלנד הי"ו ונגד כל אנשיו קהילתו קהילת חסידי ברסלב שובו בנים-נחמת ציון.

ויהי רצון שיקויים במהרה: ופרוס עלינו סוכת שלום - המברך את עמו ישראל בשלום

בית דין צדק לדיני ממונות
 שעל ידי ישיבת "חברת אהבת שלום" תכב"ץ
 רחוב רבי נחמן מברסלב 6, ת"ד 5650, ירושלים
 טל': 02-5370001, פקס: 02-5370088

הזמנת הבד"ץ

בס"ד בא תמיץ אר

מע"כ ז צבי יהואל צפר

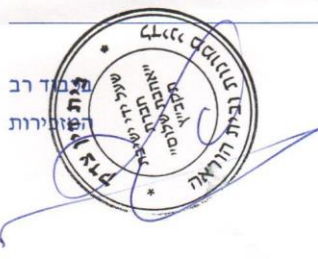
מוזמן להופיע בבית הדין ביום ז ס אלו תשעו

בשעה 5:00 בתור גפ"מ

התובע ז אלעזר - ז אסן - ז אסן

בענין ז צדק

הערות בא קצ"ק

העתק התלפ"מ

בית דין צדק לדיני ממונות
ובית הוראה

שעל ידי ישיבת "חברת אהבת שלום" תכב"ץ
רחוב רבי נחמן מברסלב 6, ת"ד 5515, ירושלים
טלפון 02-5370001 פקס 02-5370088

בס"ד כה זמנך ע"ו

ב מניחה

לצרכי התלוצים
הנכם משמחים, ואלץ אין לצרכי שום אהר,
והשמלות,
עצ אבירור בבית הבין

בית דין צדק לדיני ממונות
 שעל ידי ישיבת "חברת אהבת שלום" תכב"ץ
 רחוב רבי נחמן מברסלב 6, ת"ד 5650, ירושלים
 טל': 02-5370001, פקס: 02-5370088

הזמנת הבד"ץ

בס"ד בא מאז ירו

מני"כ 5 יום סג תשין

מוזמן להופיע בבית הדין ביום ג' - ס' אלול תש"ן

בשעה ש"ס בתור נתבע

התובע ג' צות - ר' אמן - ר' רובינשטיין -

בענין ר' פאוק רשע הרב

הערות נא לציין

העדות
 רב [Signature]
 המעוררות

העתק התביעה הישנה

בית דין צדק לדיני ממונות
 שעל ידי ישיבת "חברת אהבת שלום" תכב"ץ
 רחוב רבי נחמן מברסלב 6, ת"ד 5650, ירושלים
 טל': 02-5370001, פקס: 02-5370088

הזמנת הבד"ץ

בס"ד באר באר ש"ן

מע"כ ר' אליעזר חשין

מוזמן להופיע בבית הדין ביום

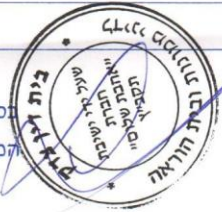
בשעה ש"ס בתור נתפץ

התובע ר' ליבנסון - ר' סערן - ר' פראנק - ר' לוי

בענין ש"שן הפי

הערות בא לפ"ק

העתק התפ"ץ
 נכבוד רב
 המזכירות

בעהס"ת.

לשון הרמב"ם זיע"א בשו"ת הרמב"ם

[מהד' "בלאו" סי' קי"א - תרגום מערבית (ח"א, עמ': 194-191); ובמהדורת "מכון ירושלים" שיצאה זה עתה הוא בס"י י"ג, ובשו"ת "פאר הדור" סי' פ"ה]:

"חשאלה: מה יאמר מורנו ואדוננו ירום הודו, הרב הגדול מופת הדור ופלאו ממזרח שמש ועד מבואו, על איש מפורסם במשרת החזנות, והוא תלמיד גם-כן, ויצא עליו ריגון שאין ראוי להזכירו, אבל לא קמה בו עדות בשני עדים כשרים, ויש לו אויבים, האם יוסר ממשרת החזנות או לא, ומה הוא חייב בזה? ואם תתקיים עליו העדות ויקבל מה שמחוייב עליו בדיון, האם יוסר ממשרתו אחר שייענש או לא? ואם יעיד עליו עד אחד מה ייעשה? יורנו רבנו, ושכרו כפול מן השמים.

התשובה: מה שראוי שידע כל בעל שכל ומדע, שאין ראוי להסיר כל בעל משרה ממשרתו בגלל ריגון גרידא, אפילו לא היו לו שונאים, וכל-שכן אם היו באותה העיר אנשים השונאים אותו ובעלי כוזמות, לפי שבהכרח בכגון אלה הענינים אין אומרים "לא טובה השמועה" לאומרים בכגון זה, 'הני מילי הויכא דליכא אויבים, אבל אי איכא אויבים, אויבים' (בתרגום הקדום נוסף: הם) דמפקי קלא. וגם אם תתקיים עליו העדות אין מותר להסירו, אם קיבל עליו מה שהוא מחוייב בו בדיון, שאין מורדיין אדם מקדושתו, מסנהררי גדולה ועד חזן הכנסת, אלא-אם-כן עבר עבירה בפרהסיא. ואם יצא עליו זה (פי': ריגון בלבד; בתרגום הקדום [מיואם]: ואם לא יתברר עליו זה) אין ראוי להסירו ולא לפרסמו, כמו שאמרו: 'תלמיד חכ[ם] (מים) ססרת אין מנדין אותו בפרהסיא, שנאמר: 'זכשלת היום, וכשל גם נביא עמך לילה' - כסחו כלילה, ואלא צורבא מרבנן דמיחוייב נידוי היכי נעביד? - כי הא דבמערבא מימנו אמדא דצורבא מרבנן, ולא מימנו אשמתא, ומאחר שלקה יישאר במשרתו, שכיון שלקה הרי הוא כאחור, וראוי שיהיו המלקות גם כן בענעה, ואין ראוי לחסר מכבודו דבר, דצורבא מרבנן קודשא-ברוך-הוא תבע יקריה. ואל יטעה אתכם מעשה דרב יהודה בההוא גברא צורבא מרבנן, לפי שביארו זה ואמרו 'דעבד כר' אלעאי, שהלך למקום שאין מכירין אותו והיה עושה מה שלבו חפץ, והיה מחוייב לפרסמו אצלם, לפי שהאנשים ראו מעשיו, לא בריגון גרידא. **ואמנם**

האיש אשר דיבר על זה התלמיד, ולא ראה בעיניו, חייב נידוי, לפי שאין אפקרתא

גדולה מזו, ולוקה משום מוציא שם רע, כי ההוא מעשה ד'טוביה חטא וכר' (בתרגום הקדום:

והיגוד מנגיד'. ונוסף: **והיזהרו בכבוד תורה, "כי נר מצות ותורה אור"** משה בר' מימון

הרי"ן זצ"ל.

אבל לצערנו הגדול, גם לקריאה זו לא נענענו בחיוב, ובאמתלאות שונות ומשונות, בחש מי שבחש בקדירת המחלוקת, והסירו לעת עתה את צו המניעה מבית הדין...

ולאלוקים פתרונים...

כדאי לכל אחד מאתנו להתחזק בכל זה בימים טרופים אלו

- ימים של מלחמת גוג ומגוג -

וכפי שחכמינו (ברכות ז) אמרו:

קשה תרבות רעה (= מריבות וסכסוכים פנימיים) בביתו של אדם יותר ממלחמת גוג ומגוג

ורבנו הקדוש בליקוטי מוהר"ן (ח"א רסט) אומר:

"מדירת הצדיק ניכר מעשה הדור"

ומוהרנ"ת זצ"ל פעם התייחס לאותה

'מגילת סתרים' מופלאה של רבינו זצ"ל, ואמר:

"מלחמת גוג ומגוג אינה מוזכרת במגילת הסתרים, ונשמע מזה שיהיה אפיקורסות גדולה בעולם, וזה יהיה עיקר הנסיון"

כלומר, שמלחמת גוג ומגוג תהיה מלחמה רוחנית

(ראה שיחות הר"ן ל"ה, וספר "באש ובמים", חלק ג', פרק יב)

זכור תזכור, גם אתה, ברגע קריטי זה:

שעלינו, חסידי ברסלב בכל מקום שהם, נפל חובת היום!!!

לומר לדבר ולשוחח הרבה בשיחת חברים על כך:

שמעבר ל'פסוקים' שיש בתורה הקדושה על גודל הזהירות
בענייני 'קדושה' ו'טהרה...'

יש באותה התורה הקדושה גם 'פסוקים' על גודל הזהירות
בענייני 'בין אדם לחברו':

"בצדק תשפוט את עמיתך!!!"

ולמדו חז"ל מכאן את החובה 'לדון לכף זכות...'

"שמוע בין אחיכם ושפטתם צדק!!!"

ולמדו חז"ל מכאן את החובה, גם לדיינים...

כן, כן, גם לרבנים וגם לדיינים... וכ"ש לשאר פשוטי העם...

לא להכריע לשום צד

לפני ששומעים בחקירה ודרישה על פי כללי תורה והלכה את 2
הצדדים בשווה...

ולא לעשות מה שקרוי היום 'משפט שדה...'

אני לא באתי בדבריי, כעת, ברגע נתון זה, לומר לאף אחד
מאתנו, להכריע לשום צד מי הוא הזכאי ומי הוא החייב?

זה גם לא מתפקידנו ולא מאחריותנו!!!

אני כן באתי בדבריי לזרז, את כולנו, לקיים בדקדוק רב את
ההלכה,

המחייבת אותנו, כאמור, שגם במצבים אלו, יש עדיין חובה של
'לדון לכף זכות',

ובמיוחד אדם שהיה מוחזק עד עתה כתלמיד חכם...

בוא וראה מה אמרו חכמינו אפילו לגבי מציאות על מצב של
תלמיד חכם שבוודאי סרח...

מסכת מנחות דף צט עמוד ב

ואמר ריש לקיש: תלמיד חכם שסרח - אין מבזין אותו בפרהסיא,
שנאמר: "וכשלת היום וכשל גם נביא עמך לילה", כסהו כלילה.

חגיגה דף טו עמוד א

שאל אחר את רבי מאיר לאחר שיצא לתרבות רעה: מאי דכתיב
"לא יערכנה זהב וזכוכית ותמורתה כלי פז" - אמר לו: אלו דברי
תורה, שקשין לקנותן ככלי זהב וכלי פז, ונוחין לאבדן ככלי
זכוכית. - אמר לו: רבי עקיבא רבך לא אמר כך, אלא: מה כלי זהב
וכלי זכוכית, אף על פי שנשברו יש להם תקנה - אף תלמיד חכם,
אף על פי שסרח יש לו תקנה.

חגיגה דף טו עמוד ב

דרש רבא: מאי דכתיב "אל גנת אגוז ירדתי לראות באבי הנחל"
וגו' למה נמשלו תלמידי חכמים לאגוז? לומר לך: מה אגוז זה,
אף על פי שמלוכלך בטיט ובצואה - אין מה שבתוכו נמאס, אף
תלמיד חכם, אף על פי שסרח - אין תורתו נמאסת.

רמב"ם הלכות תלמוד תורה פרק ז הלכה א

חכם זקן בחכמה וכן נשיא או אב בית דין שסרח אין מנדין אותו בפרהסיא לעולם, אלא אם כן עשה כירבעם בן נבט וחביריו, אבל כשחטא שאר חטאות מלקין אותו בצנעה, שנאמר וכשלת היום וכשל גם נביא עמך לילה אע"פ שכשל כסהו כלילה, ואומרים לו הכבד ושב בביתך, וכן כל תלמיד חכם שנתחייב נידוי אסור לבית דין לקפוץ ולנדותו במהרה אלא בורחין מדבר זה ונשמטין ממנו, וחסיד החכמים היו משתבחים שלא נמנו מעולם לנדות תלמיד חכם אף על פי שנמנין להלקותו אם נתחייב מלקות, ואפילו מכת מרדות נמנין עליו להכותו.

ק"ו בן בנו של ק"ו

כאשר עדיין לא התברר כלל וכלל בדרישה וחקירה על פי שני הצדדים שווה בשווה...

כמה זהירות צריכים!!!

ולהבדיל, גם על פי החוק, יש לכל אחד מאתנו גם במצב זה 'חזקת חפות...'

ועלינו מוטלת החובה גם לקיים בדקדוק רב את ההלכה, שמחייבת אותנו

'שמוע בין אחיכם ושפטתם צדק'

שאסור 'לשפוט' 'להכריע' ו'להחליט' מבלי לשמוע בשווה את שני הצדדים.

ויהי רצון שכבר יתקיים בנו במהרה נבואת זכריה (ח יט)

**כה אָמַר ה' צְבָאוֹת צוֹם הַרְבִּיעִי וְצוֹם הַחֲמִישִׁי וְצוֹם הַשְּׁבִיעִי וְצוֹם
הָעֲשִׂירִי**

**יְהִי לְבֵית יְהוּדָה לְשִׁשּׁוֹן וּלְשִׁמְחָה וּלְמַעֲדִים טוֹבִים וְהָאֱמֶת
וְהַשְּׁלוֹם אָהֲבוּ.**

ויהי רצון שכבר יקויים במהרה נבואת דוד המלך עליו השלום

(תהלים פה ט-יג)

אֲשַׁמְעָה מֶה יְדַבֵּר, הָאֵל יְהוָה:

כִּי, יְדַבֵּר שְׁלוֹם אֶל עַמּוֹ וְאֶל חֲסִידָיו; וְאֵל-יְשׁוּבוֹ לְכֶסֶלָה.

אֵךְ קָרוֹב לִירְאָיו יִשְׁעוּ לְשָׁכֵן כְּבוֹד בְּאַרְצָנוּ.

חֶסֶד-וְאֱמֶת נִפְגְּשׁוּ צְדָק וְשְׁלוֹם נִשְׁקוּ.

אֱמֶת, מֵאֲרֶץ תִּצְמַח; וְצְדָק, מִשְּׁמַיִם נִשְׁקָף.

גַּם יְהוָה, יִתֵּן הַטּוֹב; וְאַרְצָנוּ, תִּתֵּן יְבוּלָה.

ויתרבה הדעת ויתרבה השלום ויתבטל ריב ומדון ומחלוקת

ונזכה במהרה לחזות בנועם ד' ולבקר בהיכלו

לתגובות הערות וההארות:

Mota.breslev@gmail.com